

I Split treba
sveučilišnu
nakladu
STR.21

Sinjski
Festival
znanosti
STR. 22

Mislav Radić
povezuje Split
i Berlin
STR. 19

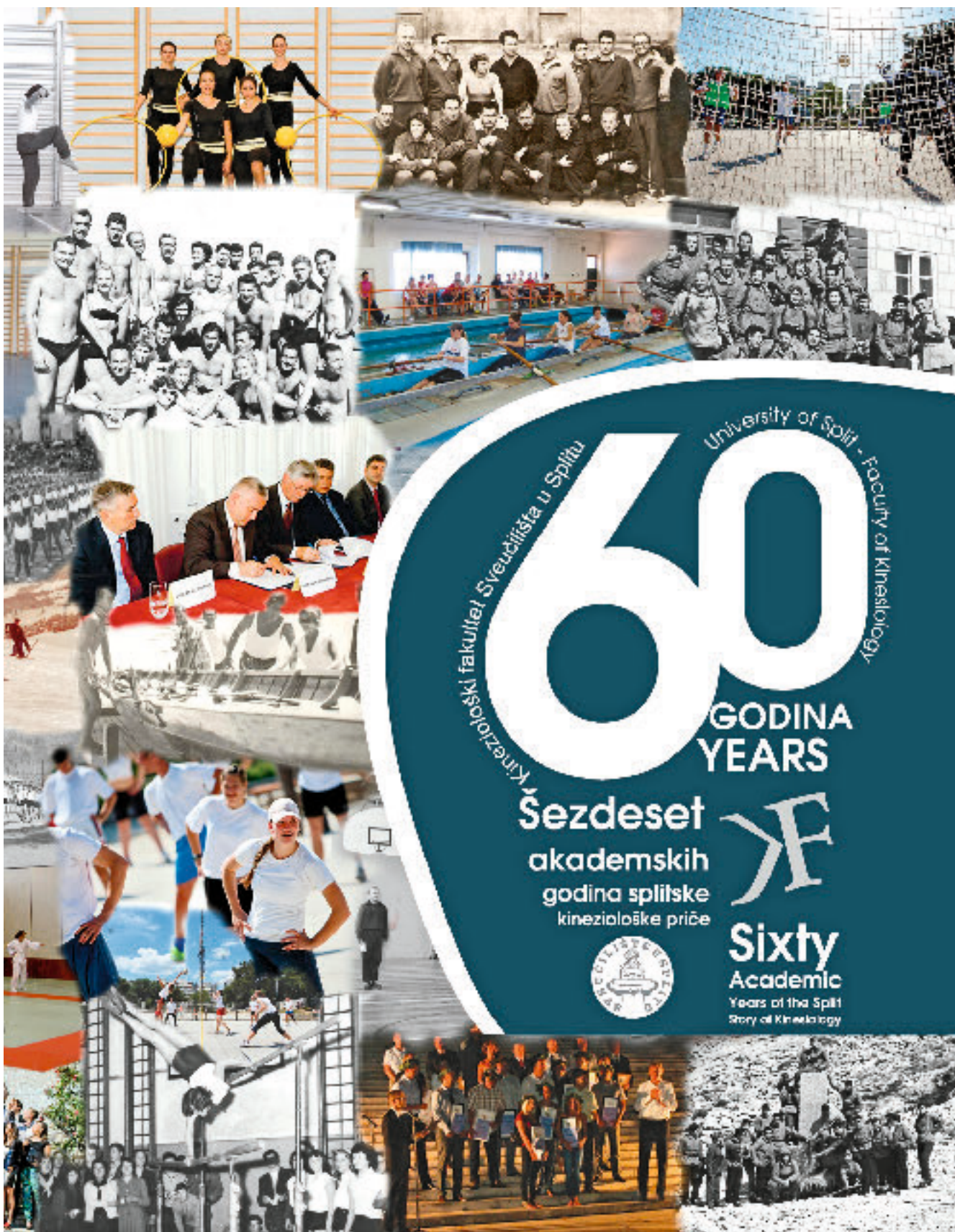
god IV.
broj 48.
18. studenoga
A.D. 2013.
www.unist.hr

universitas

list Sveučilišta u Splitu

Centar Svjetske banke za inovacije i tehnologije Zapadnog Balkana u Splitu

STR. 3

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2013.

Senat Sveučilišta u Splitu tematskom se sjednicom od 6. studenog pridružio javnoj raspravi o Strategiji. Donosimo uvodno izlaganje Nevena Budaka i glavne akcente rasprave.

Piše: Neven Budak

Strategija je pošla od temeljnih principa oko kojih smo morali u Hrvatskoj postići konsenzus: prvo, da se obrazovanje i znanost od posebnog javnog interesa, tj. da država mora biti jamac kvalitete sustava. Drugi temeljni princip je koncept cjeloživotnog učenja, jer rijetko tko danas može računati da će cijeli radni vijek provesti na jednom radnom mjestu i jednoj profesiji. Treći je princip fleksibilnost i prilagodljivost znanstveno-obrazovnog sustava pa dakle, i ove Strategije. Četvrto je afirmacija autonomije i odgovornosti ustanova cijeloga sustava i svakog pojedinca u sustavu, što omogućuje kreativnost svih koji u sustavu rade, ali i povlači njihovu odgovornost.

Dva glavna cilja Strategije odnose se na obrazovanje i na znanost. Prvi cilj glasi da kvalitetno obrazovanje mora biti dostupno svima pod jednakim uvjetima. A cilj znanosti je da ne treba unaprjeđivati samo ukupni svjetski fond znanja, nego da znanost mora pridonositi i boljitku hrvatskog društva.

Priznavanje neformalnog i informalnog obrazovanja

Prvo poglavlje odnosi se na koncept cjeloživotnog učenja pri čemu je prvi cilj da se politike cjeloživotnog učenja integriraju sa svim ostalim politikama. Drugi je cilj izgraditi i razvijati sustav za cjeloživotno osobno i profesionalno usmjerenje, što znači da već od viših razreda osnovne škole učenike treba savjetovati u kojem smjeru trebaju nastaviti svoje obrazovanje. Treći je cilj cjeloživotnog učenja razviti procesni sustav priznavanja formalnog, neformalnog i informalno stečenih znanja i vještina. Sada imamo formalno obrazovanje, neformalno su razni oblici tečajeva koji ljudi obično sami financiraju, a informalno se obrazovanje odnosi na znanje i vještine koji se stječu organizirano, tj. iskustveno kroz rad ili stjecanjem informacija. Priznavanje neformalnog i informalnog obrazovanja potpuna je novost ne samo za Hrvatsku, nego i za većinu europskih zemalja. Četvrto je poticati primjenu informacijsko-komunikacijskih tehnologija, a peto izgraditi cjelovit sustav upravljanja kvalitetom i kontrole kvalitete.

Učitelji (svi koji rade u sustavu obrazovanja) moraju biti bolje plaćeni, ali i bolje osposobljeni za rad, tj. moraju se uključiti u proces cjeloživotnog učenja kroz licence koje bi se obnavljale svake četiri godine. Unapređenje kvalitete rukovođenja znači da i ravnateljske funkcije trebaju biti profesionalizirane odnosno licencirane.

Redefinirati 'bolonju'

Optimalni uvjeti rada svih odgojno-obrazovnih ustanova znači osiguranje zajedničkih standarda na najvišoj mogućoj razini. Bolonja se načelno ne dovodi u pitanje, ali budući da ciljevi te reforme nisu postignuti, da nije skraćeno trajanje studija, da nisu prepoznate kvalifikacije ni bakalaura, ni diplomiranih, da ne postoji suštinska razlika između diplomskog i magistarskog, da se u programima najčešće ne vodi računa o izlaznim kompetencijama potrebno je provesti redefiniranje bolonjske reforme.

Potrebno je ustrojiti kvalitetan binarni sustav usklađen s nacionalnim potrebama tako da se stručni i ostali studiji razlikuju u ishodima učenja. Važno je ne samo da na stručnim kolegijima sveučilišnih studija predaju ljudi u nastavnim zvanjima, nego i da na veleučilištu predaju nosioci znanstveno-nastavnih zvanja kad god je riječ o pretežno teorijskim sadržajima. Bitno je dokinuti formalne prepreke i razviti mehanizam provjere kompetencija koji studij žele nastaviti na višoj razini, što znači da bi trebalo organizirati prijemne ispite na svakoj pojedinoj razini.

Menadžerske kompetencije upravljača

Učinkovitost upravljanja visokim učilištima nužno je povećati, što znači da rektori i prorektori, dekani i prodekani trebaju proći određene pripreme prije preuzimanja tih funkcija, a u cilju povećanja njihovih menadžerskih kompetencija.

Nastavak na str. 4.

impressum ♦ **universitas** ♦ list Sveučilišta u Splitu ♦ **urednički kolegij** ♦ Franka Babić ♦ Petar Bačić ♦ Aleksandra Banić ♦ Tomislav Čizmić-Marović ♦ Irena Drmić-Hofman ♦ Suzana Kačić ♦ Bartulović ♦ Snježana Knezić ♦ Jelena Matešić ♦ Sandro Nižetić ♦ Ivan Perković ♦ Marija Plazonić Šolić ♦ Leida Rizvan Sikimić ♦ Petra Šimundić ♦ Sagita Mirjam Sunara ♦ Ivana Vuka ♦ **fotografije** ♦ cropix ♦ **art direktor** ♦ Žarko Tičinović ♦ **glavni urednik** Duško Čizmić Marović ♦ **izdavač** ♦ Sveučilište u Splitu ♦ **za izdavača** ♦ prof.dr.sc.Ivan Pavić, rektor ♦ **adresa redakcije** ♦ Livanjska 5/IV ♦ tel 021/558 263 ♦ fax 021/558 262 ♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/universitas

sveučilišni život

Studentica FESB-a osvojila svjetsko juniorsko zlato u judu

Trećeg dana Svjetskog juniorskog prvenstva, Barbara Matić osvojila je zlatno odličje u Ljubljani. Odličnim nastupom u kategoriji do 70kg, pobijedila je petu protivnicu, Japanku Chizuru Arai za samo minutu i osam sekundi. U Ljubljani trenutno sudjeluju 74 države i 607 natjecatelja, stoga je Barbara pravi primjer da se uz studiranje ipak može pronaći vremena i za sport!

Konferencija 'Jezik: uputstva za upotrebu'

Studentski zbor Pula i Udruga "Apertis Verbis" organiziraju međunarodnu studentsku konferenciju interdisciplinarnog karaktera pod nazivom "Jezik: uputstva za upotrebu". Konferencija će biti internacionalnog i interdisciplinarnog karaktera, a sudionici će moći predstaviti svoj rad u više sekcija, na hrvatskom, talijanskom i engleskom jeziku. Trajati će od 8. do 11. svibnja 2014 go-

dine, i namijenjena je studentima svih hrvatskih i inozemnih sveučilišta i veleučilišta koji žele izložiti svoj rad ili pak sudjelovati kao slušači, za što će dobiti potvrdu. Na kraju konferencije bit će tiskan zbornik sa svim radovima. Osim prezentacijskog dijela, na konferenciju će biti pozvani i renomirani profesori i stručnjaci koji će govoriti o svojim istraživanjima i iskustvima.

Bal kineziologa

Alumni KIF Split organiziraju Bal kineziologa, koji će se održati 28. 11. 2013. (četvrtak) s početkom 20.00 u Hotelu Radisson Blu, Split. Cijena ulaznice je 180 kn, a uključuje večeru, glazbu, bogatu lutriju, natjecanje u pjevanju i plesu. Organiza-

tori ističu da im je želja da na jednom mjestu okupe sadašnje i bivše studente Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Splitu.

Radionica 'Od studenta do poduzetnika'

U sklopu projekta Obrazovanje za poduzetništvo, organizira se prva radionica Studentskog poduzetničkog inkubatora pod nazivom Od studenta do poduzetnika, 25. studenog 2013. godine s početkom u 16,15 sati u amfiteatru nove zgrade u Kopilici. Na radionici će svoj biznis predstaviti bivši studenti Stručnih studija, danas uspješni poduzetnici, i to: Magdalena Podrug (Hotel Konzul), Kristina Tokić (TKL Montaža), Karolina Muštra (Turistička agencija Koralian), Stipe Baturina (Restoran

Rusulica). Prateći svjetske i europske trendove poticanja poduzetničke aktivnosti, studentski poduzetnički inkubator u sklopu Odjela Stručnih studija formiran je kao važan element poduzetničke infrastrukture koji će pridonijeti izgradnji i razvoju poduzetničke kulture unutar studentske populacije. Smisao i svrha studentskog poduzetničkog inkubatora je vidjeti studente kao vlasnike uspješnih poduzeća, a s ciljem doprinosa razvoju poduzetništva i ubrzanja gospodarskog razvitka.

Teološki simpozij o recepciji Drugog vatikanskog sabora

Piše:
ANA JELIČIĆ

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu organizirao je, od 24.-26. listopada, XIX. međunarodni teološki simpozij. Ovogodišnja tema bila je „Recepcija Drugog vatikanskog sabora s posebnim osvrtom na Crkvu u Hrvata“, a ovom je prilikom predstavljen i Zbornik radova s prošlogodišnjeg teološkog simpozija naslovljen „Antropološka i religiozna dimenzija žrtve“.

Domaći i inozemni teolozi osvrnuli su se na jedan od najznačajnijih crkvenih događaja prošlog stoljeća, Drugi vatikanski koncil, aktualizirajući neke ondašnje misli i ideje i tražeći moguće načine njihove realizacije u suvremenom svijetu, odnosno preispitujući njihovu zastarjelost.

Što uspješnija recepcija i interpretacija smjernica oblikovanih prije čak 50 godina i danas je važan teološki, znanstveni te prije svega pastoralni, zadatak, ali s obzirom na znatne društvene promjene koje su odonda promijenile svijet u kojem živimo, potrebno je tekstove i dokumente Koncila istraživati i s povijesno-kritičke točke gledišta, istaknuo je na početku svog izlaganja ugledni inozemni gost simpozija Gilfredo Marengo. Isti autor je više puta tijekom predavanja istaknuo „neočekivanu i darovanu novost“ Koncila, posebice njegove pastoralne konstitucije Gaudium et spes o čemu je nastavio govor njegov kolega Edmund Arens iz Luzerna, koji se posebno osvrnuo na položaj i ulogu Crkve

Duh Sabora može poslužiti i danas kao primjer susreta Crkve i svijeta koji traži jedan novi jezik komunikacije, neposrednost i zajednički angažman

u današnjem svijetu. Sabor je nastojao vrjednovati čovjekovo djelovanje u svijetu, a da danas čovjek retrospektivno vrjednuje plodove Drugog vatikanskog koncila, posebice dokumente stav je kojem u prilog ide i ovaj simpozij.

Međunarodno priznati ekleziolog Salvador Pié-Niot, profesor s Papinskog sveučilišta Gregoriana u Rimu, izlagao je o učiteljskom značaju Koncila obradivši njegove četiri temeljne konstitucije: Sacrosanctum concilium, Lumen gentium, Dei Verbum i Gaudium et spes. Kao ključno pitanje Sabora istaknuo je

„hijerarhijsko zajedništvo“, a temeljnu i trajnu zadaću, vidio je u svjedočenju, a ne argumentiranju vjere.

Odgojne smjernice Sabora

Dok je rasprava o recepciji pastoralne konstitucije Gaudium et spes privukla najviše pozornosti sudionika, spomenuli su se i drugi saborski doprinosi. Naime, i liturgija poput pastoralne teži pozornosti. O dostatnosti i potrebi trajne obnove liturgije govorio je profesor Ante Crnčević iz Zagreba što je poslužilo kao jedna od zanimljivih tema u ni-

zu radnih skupina koje su se odvijale tijekom trodnevnog simpozija.

Osim toga, tijekom simpozija, nisu se zanemarile odgojne smjernice Drugog vatikanskog sabora. Darko Tomašević iz Sarajeva usporedio je Recepciju Svetog pisma u nekim katehetskim priručnicima s jednim američkim iskustvom, a više o odgoju u zrcalu saborske baštine govorila je Valentina Mandarić iz Zagreba. Oba pristupa su privukla pozornost prisutnih odgojitelja i vjeroučitelja.

Radne skupine, koje su potom uslijedile, tematizirale su saborske smjernice četiriju dogmatskih konstitucija Drugog vatikanskog sabora kroz prizmu njihova oživljavanja u Crkvi u Hrvata.

Na koncu, pitanje aktualnosti ili zastarjelosti Sabora nema definirani odgovor. Duh Sabora, koji se očituje u otvorenosti prema onome što je novo, spremnosti na dijalog i suradnji sa svijetom te promatranju „znakova vremena“ u korist što boljeg dijaloga, može poslužiti i danas kao primjer susreta Crkve i svijeta koji traži jedan novi jezik komunikacije, neposrednost i zajednički angažman. U protivnom, pastoralnost upada u krizu, a umjesto radosti i nade dolazi do nepovjerenja. Taj duh danas je zato možda traženiji od konkretnih smjernica Sabora, koje neki mogu smatrati staromodnim, a neki aktualnim. Prisjetimo se, papa Ivan Pavao II. u njima je vidio „prave kompase u XXI. stoljeću“, a ovaj simpozij je ponovno privukao našu pozornost na njih.

Microsoft University Recruiting Day na FESB-u

Microsoft University Recruiting Day održan je 6. studenog na FESB-u. Dva Microsoftova zaposlenika, Paul i Jeremy, kako su pojasnili, trenutno su na putovanju po cijeloj Europi u potrazi za novim programerskim virtuozima. Događaj je otvorio Jeremy, kojem je u Microsoftu zadaća zapošljavanje novih stažista (tzv. „recruiter“). Objasnio je da je svrha stažiranja da se osjećate dobro, uključite u posao, dobijete potpunu sliku o korporaciji i cjelokupnom poslu, te se želite vratiti kao stalni zaposlenik. Objasnio je detalje procesa dobivanja staža, ali i trajnog zaposlenja u Microsoftu. Microsoft stalno traži nove zaposlenike, a mjesta, ako ste dovoljno spremni, ima.

Nakon Jeremija, na red je došao Paul koji radi kao developer („Senior Software Developer Engineer“) i koji je opisao

svoj put od programera stolnih aplikacija, preko mobilnih aplikacija, do ugrađenih sustava. Objasnio je da je nakon 15 godina koje je proveo razvijajući stolne aplikacije mislio da neće više nikada doći u situaciju da ga nešto baš zadivi. No, onda je prešao na razvoj mobilnih aplikacija – gdje je sve bilo drukčije, a nakon toga je počeo razvijati ugrađene sustave, gdje trenutno programira aplikacije za auta. Sada je od „niti“, preko čipova došao do motora i drukčijih čipova – onih koji ne smiju zakazati, i koji moraju trajati preko 20 godina. Njegova je predavačka strast potakla bujicu pitanja, nakon kojih se razvila i diskusija. Oni koji su postavljali pitanja nisu ostali praznih ruku – dobili su reklamnu majicu. Jedna od vrjednijih nagrada bio je i bežični miš, te kao glavna nagrada prestižna Nokia Lumia 920.

Centar Svjetske banke za inovacije i tehnologije Zapadnog Balkana u Splitu

Piše:

DENIS KRNIC

Odavno jedna vijest iz svijeta znanosti i obrazovanja nije tako jako odjeknula kao odluka da će Split na proljeće iduće godine postati regionalnim centrom „Svjetske banke“ („World Bank“) i Europske komisije za financiranje projekata iz znanosti i obrazovanja zemalja jugoistoka Europe. Preciznosti radi, riječ je o budućem Centru provedbe strategije istraživanja i razvoja za inovacije zapadnoga Balkana u kojem će znatnu ulogu imati „Svjetska banka“, ta globalna ekonomska institucije sa sjedištem u Washingtonu. Dakako, konačnu odluku o osnivanju spomenutog centra dao je ministar znanosti obrazovanja i sporta Željko Jovanović uz suglasnost premijera Zorana Milanovića.

Regionalna strategija za inovacije

25. listopada u Zagrebu ministri sedam zemalja zapadnoga Balkana - Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Kosova, Makedonije i Srbije potpisali su Deklaraciju o regionalnoj strategiji istraživanja i razvoja za inovacije za razdoblje od 2014. do 2020. godine u kojemu bi se za istraživanja i razvoj za inovacije potrošilo 200 milijuna eura.

Iz te globalne bankovne institucije u više je navrata službeno potvrđeno kako je cilj istraživačko-razvojne strategije za zapadni Balkan da se kroz međusobno povezivanje naučnoistraživačkih instituta, udruživanje resursa, obuku naučnika i prijenos znanja u cijeloj regiji inicira suradnja na regionalnoj razini, a sve u cilju povećanja ekonomske konkurentnosti regije. Naglašena je potreba jačanja inovacijskog kapaciteta zemalja Zapadnog Balkana kroz poticanje istraživanja, te razvoja i jačanja postojeće naučnoistraživačke baze. Smisao strategije je ujediniti zemlje zapadnog Balkana u korištenju resursa za istraživanja i inovacije.

Dakle, osnivanje regionalnog centra u gradu pod Marjanom dio je šire startegije Investicijskog odbora EK za jugoistočnu Europu koja osim znanosti, uključuje i gospodarstvo, turizam, ekologiju, te održivi razvoj. Splitski bi centar trebao doprinijeti da se male fragmentirane grupe znanstvenih institucija i znanstvenika jugoistoka Europe uspješnije natječu na svjetskoj razini.

Nacionalni, gradski i sveučilišni interes

Splitski gradonačelnik Ivo Baldasar nije krio zadovoljstvo da će grad pod Marjanom postati regionalnim znanstvenim centrom pod pokroviteljstvom Europske komisije i

Trenutačne slatke brige su gdje smjestiti regionalno sjedište za Balkan. U opticaju je više atraktivnih prostora koji mogu osigurati i reprezentativnost i zahtjevne poslovne kriterije Svjetske banke.

Rektora Ivana Pavića upitali smo što Centar znači za Sveučilište u Splitu i na koji je način Sveučilište u Splitu sudjelovalo u ovoj inicijativi.

„Vijest da će u Splitu biti sjedište regionalnog centra za provedbu strategije istraživanja i razvoja za inovacije zapadnoga Balkana

uistinu je izazvala neubičajeno veliku pozornost, posebice u lokalnoj javnosti i medijima. Sve nas koji smo bili na neki način involvirani u tu priču itekako veseli interes i odobravanje javnosti, jer je uistinu u pitanju značajan projekt od kojega će koristiti imati sve obuhvaćene zemlje, a ponajviše Hrvatska i Split.

Odluka da između nekoliko konkurentnih lokacija sjedište Centra bude upravo u Splitu, priznanje je Splitu, koji je zbog svojih kulturnih i povijesnih znamenitosti, ali i dobre prometne povezanosti, iz ovog nadmetanja izašao kao pobjednik. Međutim, ne osporavajući zasluge Splita i njegovih aduta, ovom prigodom želim naglasiti ulogu koje je Sveučilište u Splitu imalo pri konačnoj odluci o sjedištu Centra. U ovome smislu želim istaknuti kako znamenitosti grada ne bi bile dovoljne da se Split ne percipira i kao znanstveno središte koje se vrlo uspješno uključuje u europski znanstveni i istraživački prostor.

Izbor Splita potvrđuje da Splitsko sveučilište uživa visoki znanstveni ugled, kojega uostalom potvrđuju mnoge statistike, a posljednja takva statistika koja dolazi iz HAZU pokazuje da je Splitsko nakon Zagrebačkog uvjerljivo najbolje hrvatsko sveučilište. U Splitu se nije, kako neki žele sugerirati, gradio samo kampus i pokretali novi studijski programi, već se vrlo smišljeno poticao razvoj znanstvenog potencijala, posebice u kategoriji mladih znanstvenika. Dolaskom Centra u Split otvaraju se, dakle, vrata liderske pozicije Splita u cijeloj regiji.“

Roka Andričevića, prorektora za znanost, međunarodnu i međusveučilišnu suradnju, upitali smo što Centar može značiti za znanstveni ugled i međunarodnu poziciju Sveučilišta u Splitu.

„Činjenica je da zemlje Jugoistočne Europe za znanost izdvajaju značajno manje od prosjeka EU, te da je u tim zemljama i znanstvena produkcija niža. Cilj je projekta potaknuti što veći broj mladih znanstvenika da se orijentiraju prema znanstvenim produkciji, i da - ponajprije timskim radom - ojačaju svoje kapacitete za znanost, istraživanje i inovacije. Silno je važna već sama riječ „inovacija“, jer očekuje se da u tim zemljama upravo inovacije već sutra postanu pokretači gospodarstva. A rezultati znanstvenih istraživanja se baš preko inovacija najefikasnije usmjeravaju i praktično transferiraju u jačanje gospodarstva. Naravno, i vice versa, praktične inovacije jačaju opći ugled fundamentalnih znanosti i bitno doprinose povećanju sredstava za znanstvena istraživanja. U tom smislu ovaj projekt te Centar kao njegov instrument, Sveučilištu u Splitu širom otvaraju vrata za bolje regionalno, europsko i mediteransko pozicioniranje. I to upravo u času kad je naše Sveučilište pred velikom transformacijom koja bi trebala voditi zadovoljenju kriterija klasičnih europskih sveučilišta, pri čemu je orijentacija na znanost i inovaciju apsolutni prioritet. I za male pozitivne pomake potrebna su velika sredstva koja iz budžeta očekivati ni ne možemo, ni ne trebamo. U tom kontekstu novi izvor financiranja znanstvenih istraživanja i inovacija budi veliku nadu. Pogotovo jer izvire u našem vlastitom dvorištu u času kad smo ušli u EU i stekli pravo da kao Sveučilište vodimo projekte i biramo partnere.“

„Svjetske banke“.

„Ne treba posebno pojašnjavati što će za Split značiti jedan takav regionalni centar. Odluke o financiranju znanstvenih projekata 'Svjetske banke' za regiju, razvoj projekata i njihovo praćenje odvijati će se u Splitu“, pojasnio je gradonačelnik Baldasar.

Trenutačne slatke brige su gdje smjestiti regionalno sjedište za Balkan. U opticaju je više atraktivnih prostora koji mogu osigurati i reprezentativnost i zahtjevne poslovne kriterije Svjetske banke.

Za početak je planirano zaposliti između 5 i 10 stručnjaka, znanstvenika iz oblasti ekonomije. U roku od 4 godine Centar bi raspolagao s pedesetak zaposlenika raznih profila.

U očitovanju kojeg smo dobili iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH stoji: „Riječ je o zajedničkom projektu zemalja Zapadnoga Balkana, „Svjetske banke“, Europske komisije i Vijeća za regionalnu suradnju. Strategija zapadnog Balkana istraživanja i razvoja za zapadni Balkan pripremana je tijekom proteklih 18 mjeseci zahvaljujući tehničkoj pomoći „Svjetske banke“ i EK. U izradi strategije sudjelovali su predstavnici zemalja zapadnog Balkana, Vijeća za regionalnu suradnju, „Svjetske Banke“ i Europske komisije. Ministri (potpisnici spomenute zagrebačke deklaracije, op.a.) su postigli potpunu suglasnost da Hrvatska preuzme sjedište implementacije, dok će Srbija biti predsjedavajuća zemlja u njezinoj provedbi. Ministarstvo je za primilo podršku gradonačelnika Splita u kojoj se izražava spremnost da Split bude domaćin provedbenom tijelu implementacije strategije. Ministarstvo znanost, obrazovanja i sporta tu je ponudu sa zadovoljstvom prihvatilo.“

Ministar Željko Jovanović: „Suradnja u regiji najveći

je doprinos koji Hrvatska može dati politici na kojoj je stvorena Europska unija. Tu suradnju, kao i članstvo svih zemalja regije u EU, Hrvatska vidi kao svoj trajni nacionalni interes - kao temelj vlastite sigurnosti i napretka“.

Predsjednik HAZU, Zvonko Kusić

„Nije slučajno da je Regionalna strategija istraživanja i razvoja za inovacije potpisana baš u zgradi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Temeljna ideja utemeljitelja HAZU, biskupa Josipa Jurja Strossmayera, bila je promicanje kulturnog i znanstvenog napretka južnih Slavena“.

Danica Ramljak: „Hrvatski i Splitu WISE Centar donosi

ogromne vrijednosti. U Split dovodi vrhunske stručnjake iz cijele regije, predstavnike drugih europskih zemalja, predstavnike Europske komisije i 'Svjetske banke' pa Split postaje sjedište susreta ljudi i razmjene znanja u transferiranju tehnologije, održavanje mreža izvrsnosti... A te aktivnosti imaju velik multilateralni značaj i jačaju politički utjecaj europske Hrvatske u regiji...“

Otvoren knjižnički fundus Centra Robert Schuman

U prostorijama splitskog Pravnog fakulteta 15. studenog svečano je otvoren knjižnički fundus Centra za europsku dokumentaciju i istraživanja Robert Schuman (CEDI / CEDI R. Schuman). Otvaranju su nazočili dekan i profesori Pravnog fakulteta, rektor i prorektor Sveučilišta u Splitu, predstavnici gradskih i županijskih vlasti, te ministar i zamjenik ministra Uprave Republike Hrvatske. CEDI su prije 12 godina osnovali u Zagrebu hrvatski i francuski pravni znal-

ci i demokratski entuzijasti, svjesni da Hrvatskoj općoj i pravnoj javnosti ne nedostaje samo znanja demokracije, nego i Europe i njezinih integracija. Nadahnuti idejama kršćanskih „začelnjavaca“ današnjih europskih integracija i navlastito Europske unije (EU), Schumana, Adenauera i De Gasperijsa, osnivači su uz pomoć Zaklade Robert Schuman iz Pariza i najboljeg francuskog pravnog učilišta, Sveučilišta Pariz II počeli pribavljati vrsnu pravnu i političku dokumentaciju, s ciljem da je stave besplatno na raspolaganje hrvatskim studentima, građanima i pravnicima, ne bi li tako pridonijeli smanjenju deficita znanja i razumijevanja europskim integracijama. Splitski CEDI zato danas raspolaže, jedini u Hrvatskoj, ne samo s bogatom znanstvenom literaturom, navlastito na francuskom i engleskom, nego i sa svom temeljnom pravnom praksom (jurisprudencijom) eu-

ropskih sudova, onim za Ljudska prava u Strasbourgu, kao i Sudom pravde EU iz Luksemburga.

Split u mreži europskih instituta

Zahvaljujući toj dokumentaciji, danas je u Splitu moguće proučavati i saznati kako europski suci primjenjuju ne samo Europsku konvenciju o ljudskim pravima, nego i citavu „pravnu stečevinu“, tzv. *acquis communautaire* Europske unije. Split tako ulazi u mrežu europskih instituta, centara, akademija i europskih „kuća“ koje pridonose ovoj jedinstvenoj ljudskoj i civilizacijskoj avanturi država, naroda i građana „ujedinjenih u različitosti“. CEDI je prvih godina svog postojanja u Zagrebu služio prvenstveno studentima poslijediplomskih Europskih studija, koje su tijekom 6 godina organizirala zajedno sveučilišta iz Zagreba i iz Pariza. Utemeljitelji CEDI su potom odlučili pre-

seliti Centar u Split, pošto su u Splitu, u okviru suradnje pariškog i splitskog sveučilišta, te francuskog Državnog savjeta (Conseil d'Etat), još od 2007. godine organizirali, u Medilsu kao hrvatskom centru izvrsnosti, Hrvatsko-francuske pravne i upravne dane. Ovi ružanski Dani postali su osnovom i okvirom suradnje i prenošenja iskustva ponajboljih francuskih, ali i drugih europskih kontinentalnih pravnika, tradiciji i školi kojih Hrvatska pripada svojim naslijeđem i svojim kulturnim, pravnim i civilizacijskim vrijednostima. Na njima sudjeluju ne samo odličnici organizatora, nego i brojni hrvatski profesori, pravnici i upravni kadrovi, što pridonosi strateškoj suradnji Hrvatske i Francuske na zajedničkom europskom putu prvenstva prava, pravne države i dobre javne uprave.

Neven Šimac, dr.sc., predsjednik CEDIR. Schuman

Rasprava na sveučilišnom Senatu o Strategiji

Ivan Pavić, rektor

Među 130 „autora“ Strategije nalazio sam se i sam. Ne mogu tvrditi da smo napravili najbolji mogući dokument, ali smo se dogovorili da ćemo omogućiti najširu moguću javnu raspravu, i dati joj dovoljno vremena kako bi se moglo čuti mišljenje svakog onog tko u raspravi želi sudjelovati. I evo nas sada ovdje i molim vas da vrlo otvoreno izložite stavove svojih institucija i svoje osobne stavove. S nama su dvije osobe koje nam imaju što reći i koje će raspravu vrlo pažljivo slušati i upamtiti sve što je pažnje vrijedno: pozdravljam profesore Nevena Budaka i Vladimira Mršu i zahvaljujem im što su se odazvali pozivu na naš Senat.

Šimun Anđelinović, pročelnik Studija forenzike

... Pohvale ću preskočiti i upozoriti na dva bitna propusta sadašnjeg prijedloga Strategije. Prvo, **nije prepoznata struka i stručnost** koji moraju biti visoko vrednovani, i načelno - kao vrline, vještine i obrazovni dosezi - i praktično kao nužan uvjet napredovanja u nastavnim i znanstvenim zvanjima. Značaj struke je tako velik da bi završni slogan trebao glasniti „Obrazovanje, znanost i stručnost jamac su hrvatske budućnosti!“ ... Ovo upozorenje nije terminološke naravi: premda upravo **sveučilišta trebaju biti mjesta na kojima srećemo najbolje stručnjake** ipak smo u svim dosadašnjim strategijama od „stručnosti“ bježali u znanost - ponekad, istina, izvrsnu, ali prečesto u

znanost koja je samo fasada. Drugo, ako se iz praktično razvojnih razloga moramo dijeliti na istraživačka i ne-istraživačka sveučilišta, onda se **istraživačka sveučilišta ne smiju zatvarati nego preuzeti obaveze za razvoj znanosti na ne-istraživačkim**.

Rokovi: ocjenu njihovih realnosti očekujemo upravo od onih koji će ovu Strategiju morati provoditi, dakle, od vas. Rokovi same javne rasprave nisu ograničeni, tj. ove Strategija će i nakon usvajanja biti podložna raspravi i promjenama.

Naravno, svi ukazuju na problem sredstava. Prvo, Strategija predviđa da će se sa sadašnjih 0,7. budžetska izdvajanja do 2020 udvostručiti i doseći 1,4 posto proračuna. No, ne radi se samo o potrebi povećanja proračunskih, nego i izvanproračunskih sredstava, tj. treba povećati postotak BDP-a za obrazovanje i znanost. Tu su naravno i strukturni fondovi EU koji su za naše prilike iznimno veliki.

Posebno pitanje je pita-

Neven Budak, posebni savjetnik predsjednika Vlade za znanost

Interes za društvene i humanističke znanosti veći je od interesa za tehničke, biomedicinske, biokemijske ili prirodoslovne studije, što nije dobro ni za razvoj društva, ni gospodarstva pa treba naći način da se studenti potaknu na upis ovih drugih studija. Strategija bi trebala osigurati da se ne vodi računa o naravni prethodnog obrazovanja i načinu na koji je ono stečeno, nego da akcent bude na stvarnom znanju kandidata, što ide u smjeru priznavanja neformalno i informalno stečenih znanja i vještina.

Važan podcilj je osigurati povezanost tržišta rada i visokog obrazovanja, pri čemu se upisne kvote i studijski programi ne smiju orijentirati isključivo prema tekućim zahtjevima tržišta rada. Izvanredne bi studije trebalo vratiti na ono što su oni inicijalno trebali biti: da kroz programske ugovore fakulteti definiraju svoje upisne kvote unutar kojih i onima koji ne rade i onima koji rade treba omogućiti besplatan studij.

Obmuti piramidu strukture zaposlenih

Bitno je osigurati kvalitetnu kadrovsku strukturu visokih učilišta kao osnovu unapređenja kvalitete visokog obrazovanja. To traži veću znanstveno-nastavnu kvalitetu nastavnika, tj. pooštrovanje kriterija izbora u zvanja. Treba utvrditi standarde kadrovske strukture visokih učilišta i definirati ustroj radnih mjesta i politiku zapošljavanja. Piramida strukture zaposlenih kod nas je obrnuta u odnosu na „normalna“ sveučilišta u svijetu: mi imamo najviše redovnih profesora, nešto manje izvanrednih, te nešto malo docenata, premda bi normalno bilo obrnuto, da je najviše docenata, a najmanje redovnih profesora. Da bi se postigla pravilna piramida, nužno je obustaviti sadašnji princip napredovanja temeljen na automatizmu napredovanja nakon zadovoljavanja formalnih uvjeta svedenih na propisani broj radova. To znači uspostavu sustava u kojem će se napredovati kad se na višoj razini isprazni neko prazno mjesto, nakon čega se raspisuje javni natječaj koji po svom karakteru mora biti međunarodni.

Proširiti bazu financijera znanosti

Četvrti cilj visokog obrazovanja je osigurati učinkovit sustav financiranja učilišta kroz programske ugovore. Visoko obrazovanje mora se aktivnije uključiti u obrazovanje odraslih. Za sada se sve zasniva na privatnoj inicijativi ili na pučkim učilištima, a sustav traži da kvalitetne programe obrazovanja odraslih ponude visoka učilišta koja bi po toj osnovi mogla ostvariti i dodatne izvore

prihoda. Znanost i tehnologija, kao posljednje poglavlje Strategije, traže ubrzane promjene u načinu financiranja. Većinu istraživanja danas financira Ministarstvo znanosti, a treba postići da se u financiranje svojim sredstvima uključe i ostala ministarstva na segmentima koji se njih tiču. Drugi je cilj međunarodna kompetitivna javnost sveučilišta i javnih instituta od kojih će se jedan dio morati uključiti u sveučilište ili ostvriti produktivne međusobne veze kako bi i sveučilišta i instituti bili međunarodno prepoznati i u istraživačkom i u nastavnom pogledu.

Ne možemo biti zadovoljni suradnjom između znanstvenoobrazovnog pogona i gospodarstva, odnosno javnog sektora. Poboljšanja suradnje ne mogu ići samo u pravcu većeg ulaganja gospodarstva u istraživanje, nego i obveze da znanost na visokim učilištima i javnim institutima prepozna korist koju bi s gospodarstvom mogla imati ne samo u financijskom smislu, nego i u smislu stjecanja znanja i vještina iz iskustva gospodarstvenika.

Za politički i znanstvenoobrazovni konsenzus

Nacionalne istraživačke i inovacijske infrastrukture treba uključiti u europske kako bismo prilikom ulaganja u skupinu opremu bili racionalni i kako bi ona bila dostupna svim zainteresiranim istraživačima, a bez dupliranja kapaciteta. Problem malih hrvatskih izdvajanja iz proračuna u istraživanje i obrazovanje nije jedini, jer je puno veći problem što mimo proračuna svi ostali u sustav obrazovanja i znanost ulažu manje nego država kroz proračun.

Strategiju smo koncipirali da sadrži i mjere za ostvarivanje ciljeva u kojima su definirane nadležne ustanove i tijela, subjekte koji će mjere zaista i provoditi, rokove u kojima trebaju biti provedene i pokazatelje uspješnosti provedbe. U tu svrhu Strategija predviđa osnivanje posebnog Stručnog povjerenstva koje bi po mogućnosti trebalo biti tijelo Sabora. Konsenzus koji je za plodnu provedbu ove strategije nužan mora obuhvatiti ne samo sve vodeće stranke u Hrvatskoj, nego i sve ljude koji rade u sustavu obrazovanja i znanosti.

Promjene predviđene ovom strategijom ne mogu biti brze, što ne znači da već sljedeće godine ne može započeti rad na legislativi, reviziji studijskih programa, nacionalnim i predmetnim kurikulumima, educiranju ravnatelja..., ali treba biti svjestan da ostvarivanje svih ovdje zacrtanih ciljeva iziskuje razdoblje od 15 ili 20 godina.

Stipan Janković, pročelnik Zdravstvenih studija

Usudio bih se reći da Sveučilišni odjel zdravstvenih studija već godinama prednjači u provedbi načela i ciljeva na kojima ova Strategija inzitrira. Stoga je logično da stojimo iza ciljeva ove Strategije, što ističemo i u našim zaključcima. Ali osobno sam odavno skeptičan da bi uz ovakav odnos države prema znanosti i obrazovanju ova Strategija mogla zaživjeti, a ovi se ciljevi ostvariti.

Navest ću samo dva razloga: budžetom je pokriveno samo 30 posto naših potreba, a predlažu se **mjere koje će onemogućiti i sadašnju razinu vlastite**

zarade. Drugo, predviđa se da ćemo do 2050. imati 30 % manje upisanih, a **demografske strategije nemamo**... Znači li to da ćemo jednog, ne tako da-

lekgod dana, imati 100% manje upisanih? Nije čudo da sam nakon današnjeg obrazloženja još skeptičniji u pogledu uspjeha ove Strategije.

Aleksandar Jakir, dekan Filozofskog fakulteta

Glavna je vrlina ove Strategije njena cjelovitost. No neraskidivost veze svih njenih dijelova traži utoliko dulji rok za provedbu. Potrebno je jače istaći **posebnost i nacionalni značaj uloge društveno-humanističkih znanosti** od kada smo članica EU. One su javno dobro i sada je još važnije da sudbinu ovih znanosti ne vezemo uz stihije tržišta i ekonomistički usko shvaćeni razvoj. **Izborom istraži-**

vačkih ostala bi sveučilišta bila svedena na veleučilišta. Ta opasnost je veća za mlada i manja sveučilišta pa Strategija mora konstatirati da nacionalna mreža od sedam javnih sveučilišta nije predimenzionirana. Slijedi da bi mlada i manja sveučilišta morala dobiti dulji rok prilagodbe i veća, a ne manja, sredstva kako bi se mogla kadrovski ekipirati prije nego što krenemo u preokretanje kadrovske piramide. Radi svega navedenog, uspjeh ove Strategije nije moguć dok **nemamo strategije drugih javnih politika s ovom potpuno usklađene.**

... NEVEN BUDAK

Financijska potpora privatnim učilištima predviđena je samo za neko divno čudo u kojem bi netko od privatnih učilišta otvorilo ne pravni ili ekonomski studij, nego neki deficitarni, biomedicinski na primjer.

U kriterijima Rektorskog zbora sporna je gola kvantifikacija: umjesto zbrajanja međunarodnih skupova na kojima može sjediti jedan jedini znanstvenik koji je stigao pre-

kogranice, na osnovu čega se automatski napreduje, potrebno je osigurati kvalitativno vrednovanje radova kandidata za više znanstveno-nastavno zvanje.

Činjenica je da ama baš ni u jednoj iole razvijenijoj zemlji, kadrovska piramida nije ovako napaka kao u Hrvatskoj. Situacija se ispraviti može samo ako i za sveučilišne djelatnike važi isto što i za svaki društveno potreban rad – slobodna mjesta proizlaze iz sistematizacija poslova

i zadataka, a ne broja zainteresiranih.

Ne zanemarujemo hrvatski, samo tražimo da se fakulteti osposobe kako bi barem jedan od programa mogli izvoditi na engleskom. Danas je jezik znanosti engleski, kao što je u srednjem vijeku bio latinski. Engleski nas ne prijeći u afirmaciji hrvatskog kao što nas u srednjem vijeku nije prijeći latinski – naprotiv, europski najpoznatiji naši znanstvenici kao i naši nacionalni začinjavci pisali na latinskom.

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije 2013.

... NEVEN BUDAK

nje ušteda. Ako sada imamo 130 posto visokoškolskih kapaciteta za generaciju od koje nastavlja studirati 60-ak %, znači da više od 50 posto kapaciteta imamo nepotrebnih. Imamo li snage reći koji su programi suvišni kako bi ostali mogli biti bolje financirani?

Uz 1200 osnovnih škola imamo 400 područnih od kojih svaka ima ravnatelj, tajnika i šefa računovodstva. Bez njih uštedjeli bismo 1200 radnih mjesta na koja možemo zaposliti 1200 psihologa, pedagoga i defektologa bez ijedne kune i time izgraditi sustav podrške učenicima.

Kad je o demografiji riječ, djecu danas nema tko radati. Nikakva strategija u dogledno vrijeme to ne mo-

že promijeniti osim imigracije.

Upisujemo i upisivat ćemo sve manje učenika, a sve više je nastavnika. Ne bi li bilo nužno preispitati opterećenja srednjoškolskih i osnovnoškolskih nastavnika, kako bismo onima koji su neophodni osigurali bolje plaće i uvjete rada? Imamo li snage u glavama i u politici za uštede bez kojih ova Strategija nema šansi?

A što se aktualne politike tiče imati na umu ne samo da je ovaj dokument izrađivalo nezavisno tijelo, nego da Strategiju, koja traži najmanje 15-ak godina za provedbu, nije ni moguće ni nije dopustivo vezati uz trenutnu politiku jednog Ministarstva.

Mislav Kukoč, Filozofski fakultet

Tekst Strategije je preopširan: to nije formalna primjedba, nego ukazivanje na normativistički idealizam kao da bi Strategija trebala i mogla predvidjeti rješenje svih problema. Naprotiv, predug tekst umnožava broj kontroverzi. Dokument bi trebao biti kraći i trebao bi se referirati na postojeće neprihvatljivo stanje, a ne početi od neistinite ishodišne konstatacije kako „Hrvatska prihvaća ...“

Pri analogiji engleskog i latinskog ne treba zaboraviti da u srednjem vijeku nismo ni imali formiranu naciju u strogom smislu, da nismo imali ni standardni hrvatski jezik i da je golemu većinu stanovništva tavorila u totalnoj ruralnoj izolaciji. Potpuno je nejasno **zašto se zabranjuje prijava projekata na hrvatskom??** Hrvatski je važan ne zbog nekog nacionalnog romantizma, nego zbog znanstvene terminologije, zbog obveze da hr-

vatski postane i ostane jezik znanosti i obrazovanja, da se kao takav razvija, a ne da zakržlja.

Sveučilište je po definiciji istraživačko, u protivnom je veleučilište i takav bi stav trebala promicati i Strategija, a ako je novac prepreka, barem **Strategija kao regulativni akt morala bi zahtijevati dovoljna sredstava.**

Vladimir Mrša, Sveučilište u Zagrebu

Ni jedno sveučilište dugoročno ne može opstati u Europskoj uniji bez internacionalizacije. Strategije najrazvijenih zemalja uopće ne spominje ciljeve kvalitete, jer kvalitetu imaju, ali ama baš sve govore o internacionalizaciji koja vodi konvergiranju u jedan veliki EU obrazovni sustav. **Nacionalna izolacija znanstveno-obrazovnog visokoškolskog pogona bila pogubna za Hrvatsku.**

Jozo Čizmić, dekan Pravnog fakulteta

Prvo, budući da kod ovako kompleksne materije, zbog nedostatka sredstava i uz kratko vrijeme prilagodbe, neki dijelovi Strategije sigurno neće biti ostvareni, kod ovako integriranih načela, ciljeva i mjera, **to može dovesti do kolapsa i urušenja cijele Strategije.** Drugo, ova je Strategija restriktivno, a ne razvojno impostirana. Ali mi nemamo prevelik broj programa, nego premalo znanstvenonastavnog osoblja; ne smije se smanjivati broj nastavnika samo zbog manjeg broja studenata jer nismo samo nastavnici, već i stručnjaci i znanstvenici; **prihode od projekata ne možemo povećati bez dovoljnog broja znanstvenonastavnog osoblja; treba povećati vlastite prihode, a pledira se za besplatan izvanredni studij; umjesto obrtanja kadrovske piramide treba širiti njezinu bazu...** Nedovoljno je novca za javna visoka učilišta, a pledira se za financiranje privatnih. Internacionalizacija sveučilišta i među-

narodno iskustvo kao uvijek napredovanja u znanstvenonastavnim zvanjima koštaju. Odakle novac? **Zanemaruju se potrebe ulaganja u nove tehnologije, inovacije i intelektualno vlasništvo...** Predviđa se: **mjere bi krenule 2014., a novci stigli 2020...** Sve to ukazuje na restriktivni karakter ovako koncipirane Strategije. To prije što su tijela nadležna za provedbu velikim dijelom sastavljena od izvansveučilišnih djelatnika, a postavlja se i pitanje tko će ih birati. Oporavaju se i visoki kriteriji Rektorskog zbora za znanstvenonastavna napredovanja i premda za sva znanstvena polja kriteriji ne smiju biti isti, traži se da budu jedinstveni. Sve u svemu, kad bismo Strategiju u potpunoj suglasnosti popravili tako da bude idealna, **prve mjere treba odgoditi do 2015.** kako bismo 2014. iskoristili za dodatne analize i osiguranje sredstava neophodnih za cjelovitu provedbu Strategije.

... NEVEN BUDAK

Pojam „istraživačkog“ sveučilišta odnosi se na one studijske programe koji traže golem ulog sredstava poput biomedicine, biotehnologije i sl., koji se, za razliku od društvenih i humanističkih znanosti na primjer, moraju orijentirati u EU istraživačkom prostoru.

Sredstva od 1,4 posto u 2020. uistinu se mogu učiniti malima. I sami smo bili stavili tri posto. Međutim, upravo u skladu sa zahtjevima da ova Strategija bude kompatibilna drugim hrvatskim razvojnim strategijama i dokumentima, morali smo ostati na brojcima od 1,4 posto.

Što se hrvatskog jezika tiče, jedan engleski program na nekom fakultetu neće ugroziti naš hrvatski, a Strategija polazi od dobre vjere da je, u situaciji vlastite države, podrška vlastitom, hrvatskom jeziku, samorazumljiva.

Boris Maleš, dekan Kineziološkog fakulteta

Upozoravanje na **nedostatak strategija u ostalim javnim politikama kao i zajedničke, nacionalne strategije**, nije zanovijetanje kako bismo ponovno odgodili promjene, nego realno upozorenje da **bez usklađenosti sa svim ostalim strategijama obrazovanje i znanost naprosto ne mogu biti shvaćene kao prioritet.**

Moramo trajno moramo usklađivati naše programe i njihovih ishoda učenja sa zahtjevima tržišta rada i ci-

ljevima postavljenima ovom Strategijom. U tu svrhu trebamo **liste kompetencija kao osnove naših studijskih programa** i svijest o tome da **nametanje programa ne ide samo odozgo prema nama, nego i od nas naniže.** U ime vlastite institucije moram upozoriti da je potpuno nerazumljivo i neprihvatljivo da među kompetencijama koje bi se morale steći u inicijalnom obrazovanju nema onih koje se odnose na na sve tjelesne aktivno-

sti, odnosno na kineziološku kulturu t.j. brigu za zdravlje u najširem smislu. **Kao odgojno-obrazovno područje, i kao poseban predmet kineziološka kultura je od najvišeg nacionalnog interesa.**

Željko Garača, dekan Ekonomskog fakulteta:

Ključna naša i moja primjedba koju ne možemo ponoviti toliko puta koliko bi bilo potrebno, jest da **RH nema opću razvojnu strategiju**, sa jasno definiranim ciljevima razvoja. U tom smislu smatramo da **Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije, kao uostalom i druge sektorske strategije, nema pravog i dugoročnog uporišta.** Dodatni je problem što **nije sasvim jasno kome je namijenjena** - javnom sektoru, posebno u područjima obrazovanja i znanosti, ili pak svim pravnim osobama s pravom javnosti u području

obrazovanja i znanosti. Vrlo je ozbiljno pitanje i **hoće li šira javnost i akademska zajednica biti uključena u izradu, a ne samo provedbu ključnih dokumenata.** Naravno, poseban je problem što se sve ključne promjene predviđaju već u 2015. i 2016. što znači da nema „vremena prilagodbe i da se planira sustav stubokom promijeniti u vrlo kratkom vremenu. Napokon, kao dežurni pesimist, dužan sam istaći i moje osobno uvjerenje da **2020. sredstava neće imati više, već manje nego danas.**

Marko Rosić, dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Ako želimo postići ove strateške ciljeve kad je o kvaliteti nastave i ugledu učitelja riječ, trebalo **stati na kraj idejama tzv. integriranja prirodnih predmeta** – fizike, kemije, biologije – u jedan predmet. I premda se može pozdraviti pojačana uloga učitelja u promociji prirodnih predmeta, treba upozoriti da

u višim razredima osnovne škole prirodoslovne predmete ipak ne mogu predavati učitelji. Na prigovor da su ovo samo glasine, želim upozoriti da se broj udžbeničkih stranica iz prirodnih predmeta smanjuje... Također, krajnje je vrijeme **uvesti informatiku kao obavezan predmet na sve obrazovne razine.**

... IVAN PAVIĆ

Svim sudionicima rasprave i Senatu u cjelini zahvaljujem što ste se odazvali i mojoj osobnoj molbi, i molbi ministra Jovanovića da raspravi pristupimo kritički i nadasve otvoreno. Sve bitne primjedbe koje smo čuli bile su i dovoljno otvorene i dovoljno pametne: i kad je riječ o obavezi poštivanja posebnosti društvenih i humanističkih znanosti, i kad je riječ o neophodnoj usklađenosti ove sa svim ostalim strategijama, i kad je riječ o potrebi prepoznavanja značenja struke i stručnosti, i kad je riječ o ostvarivanju demografskog rasta kao općoj pretpostavci razvoja, i kad je riječ o potrebi osiguranja sredstava i dovoljnog vremena za implementaciju, i kad je riječ o pročišćavanju i skraćivanju Strategije, i kad je riječ ne samo o obavezi internacionalizacije nego i očuvanja nacionalnih posebnosti, osobito hrvatskog jezika, i kad je o razumnom upozorenju kako sami protok vremena neće automatski donijeti više sredstava... Očekujem da nam sve kritičke primjedbe i prijedlozi sastavnica pravodobno budu dostavljene u pisanom obliku. Nadam se da se nećemo umoriti u ponavljanju naših konstruktivnih kritika kako bismo od ovog – po jedinstvenoj ocjeni – do sada najboljeg dokumenta, napravili dobar dokument.

transfer tehnologije

Prijave za sudjelovanje na Festivalu znanosti 2014.

Sveučilišta u Splitu, Zagrebu, Rijeci i Osijeku, u suradnji s Tehničkim muzejom i British Council-om, pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa pripremaju 12. Festival znanosti koji će se održati od 7. do 12. travnja 2014. godine. Festival znanosti je manifestacija kojoj je cilj približiti znanost javnosti, odnosno informirati javnost o aktivnostima i rezultatima u području znanosti, poboljšati javnu percepciju znanstvenika te motivirati mlade ljude za istraživanje i stjecanje novih znanja. Kako je već uobičajeno, i za nadolazeći Festival znanosti u Splitu planira se otvaranje uz pregršt demonstracija i radionica 7. travnja 2014. godine, te nakon toga slijedi tjedan dana uz veliki broj aktivnosti (diskusije, radionice, znanstvenih kafići, tribine, predstava, izložba, otvoreni dani sastavnica) koje će znanost prikazati na popularan, veseo i svakome razumljiv način. Središnja tema Festivala znanosti iduće godine bit će

„Valovi“, a osnovni moto festivala i dalje je «Izađimo u grad na Festival znanosti». Cilj je većinu aktivnosti smjestiti u centar grada kako bi planirana događanja mogao vidjeti veliki broj građana, od djece predškolske dobi do umirovljenika. Nije nužno držati se teme te ostavljamo svakome po vlastitom izboru da izabere ono što bi želio predstaviti široj javnosti. Svim sudionicima dosadašnjih Festivala znanosti poznato je da se naglasak stavlja na aktivnosti koje se mogu izvoditi izvan institucija, na lokacijama u gradu dostupnim i namijenjenim širokoj populaciji.

b2b@SASOfair - 125 tvrtki i istraživačkih grupa

PRIREDILA:
IVANA VUKA

Veliki interes za internacionalizacijom poslovanja vladao je na 4. međunarodnim susretima b2b@SASOfair 2013 – Doing business in the new EU member state koji su se održali 25. rujna na sajmu SASO. Program je započeo riječima dobrodošlice za predstavnike 125 domaćih i stranih tvrtki te istraživačkih grupa koje je uputio prof. dr. sc. Roko Andričević u ime Sveučilišta u Splitu. Sudionike su pozdravili i Goran Zeković iz Poslovno – inovacijske agencije Republike Hrvatske – BICRO, Katja Buličić iz Hrvatske gospodarske komore, ŽK Split, potom Vicencije Biuk u ime Splitsko – dalmatinske županije te Nikola Balić iz Ureda za transfer tehnologije Sveučilišta u Splitu. U Split su ove godine došli predstavnici tvrtki iz Švedske, Njemačke, Mađarske, Poljske te ostatka naše regije koji su s hrvatskim tvrtkama ostvarili više

Sveučilište u Splitu kroz 2014. godinu priprema niz događanja u pojedinim sektorima kako bi što bolje povezali akademsku zajednicu i gospodarstvo te ih pripremili za nove prilike koje dolaze u okviru strukturnih fondova

od 150 bilateralnih sastanaka. Očito su uvidjeli prednosti unaprijed organiziranih sastanaka koji omogućuju poduzetnicima i istraživačkim grupama da u 15-minutnim jedan-na-jedan sastancima razmjene iskustva, predstave svoje proizvode i usluge

te saznaju je li i na koji način moguća zajednička suradnja. Za ovaj način povezivanja zaslužna je Europska poduzetnička mreža koja broji više od 600 partnerskih organizacija iz 54 zemlje. Susreti su se ove godine organizirali i uz potporu projekta “Jadranska

infrastruktura za transfer tehnologije” koji okuplja 26 institucija i najveći je projekt Sveučilišta u Splitu financiran iz operativnog programa za regionalnu konkurentnost. Ove godine na susretima je sudjelovao veći broj znanstvenika i istraživačkih grupa koji su prepoznali važnost i korisnost b2b susreta za promociju ekspertiza i vještina koje mogu ponuditi tvrtkama kao i mogućnost dogovora suradnje i zajedničkog prijavljivanja novih europskih projekata. Sveučilište u Splitu kroz 2014. godinu priprema niz događanja ovoga tipa u pojedinim sektorima kako bi što bolje povezali akademsku zajednicu i gospodarstvo te ih pripremili za nove prilike koje dolaze u okviru strukturnih fondova.

SVEUČILIŠTE U SPLITU SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STUDIJE MORA raspisuje **NATJEČAJ**

1. za izbor dva nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docenta za znanstveno područje biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda (agronomija), grana ekologija i zaštita okoliša te odgovarajuće radno mjesto na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom.

Pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 46/07., 63/11. i 94/13.). Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola. Pristupnici uz prijavu na natječaj trebaju priložiti: dokaze o ispunjavanju uvjeta, životopis, presliku diplome o stečenom akademskom stupnju, popis objavljenih znanstvenih i stručnih radova te prikaz znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti. Strani državljani trebaju dostaviti dokaz o znanju hrvatskog jezika (napredna razina). Nepotpune i nepravodobne prijave neće se razmatrati. Rok za podnošenje prijava na natječaj je 30 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama. Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se na adresu:

Sveučilište u Splitu
Sveučilišni odjel za studije mora
Livanjska 5/III
21 000 SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU KEMIJSKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET raspisuje **NATJEČAJ** za izbor

jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto docenta iz znanstvenog područja prirodnih znanosti, znanstveno polje kemije, grana analitička kemija u Zavodu za analitičku kemiju. Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete predviđene Zakonom o radu (N.N. 149/09; 61/11; 82/12; 73/13) i Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (N.N.123/03.;198/03; 105/04; 174/04; 2/07. Odluka USRH; 76/07; 45/09; 63/11; 94/13). Pristupnici uz prijavu prilažu:

- životopis
- presliku diplome o stečenoj odgovarajućoj stručnoj spremi, odnosno akademskom stupnju
- prikaz znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti, popis radova, radove, odnosno separate
- radova relevantne za izbor; popis radova potrebno je dostaviti i u elektroničkom obliku (na CD-u u jednom primjerku)
- za pristupnike koji su strani državljani dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredna razina)
- dokaz o državljanstvu

Rok za prijavu je trideset (30) dana od objave u Narodnim novinama.

Prijave se podnose na adresu:

Kemijsko-tehnološki fakultet u Splitu, Teslina 10/V, 21000 Split
Na natječaj se mogu prijaviti osobe oba spola.
O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

Posjet njemačkih tvrtki Sveučilištu u Splitu

Partneri iz Europske poduzetničke mreže Thuringia iz Njemačke i Ured za transfer tehnologije Sveučilišta u Splitu zajedno su organizirali posjet njemačkih poduzetnika i predstavnika institucija zainteresiranih za suradnju s Hrvatskom. Njemačke tvrtke zainteresirane za poslovanje u Hrvatskoj od 23. do 25. listopada kroz gospodarski seminar, posjet regionalnim tvrtkama koje bi mogle biti zainteresirane za suradnju i sudjelovanje na b2b@SASOfair 2013. susretima dobile su uvid u trenutne poslovne prilike i način poslovanja u regiji. Predstavnici njemačke tvrtke GSAB Elektrotehnik GmbH razgovarali su sa šest lokalnih tvrtki, a posjetili su Končar – Elek-

trične uređaje i Čulić elektrocentar. Na sastancima su tvrtke razmotrile mogućnosti zajedničke suradnje, a njemački kolege imali su priliku upoznati se s proizvodnim pogonima i poslovanjem tvrtki koje su im predstavile svoje proizvode i usluge te stručne ekspertize. U delegaciji su sudjelovali predsjednik te direktor Obrtničke komore i predstavnica Industrijsko-gospodarske komore Erfurt kako bi ispitali mogućnosti za suradnju kroz EU projekte. Delegacija se sastala s rektorom za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Splitu prof.dr.sc. Rokom Andričevićem kako bi ispitali mogućnosti suradnje ponajprije kroz zajedničke projekte u području stručnog usavršavanja i cjeloživotnog učenja. Također, sastali su se i s v.d. pročelnika Upravnog odjela za gospodarstvo, razvitak i

EU integracije Splitsko – dalmatinske županije Anđelkom Katavićem s kojim su razgovarali o mogućim suradnjama njemačkih i tvrtki iz županije.

“EIT ICT Labs xEurope Outreach Programme”

Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u suradnji s Uredom za transfer tehnologije i EIT ICT Labs poziva na radionicu koja će se održati na FESB-u 28. studenoga s početkom u 9 sati. Radionica je namijenjena malim, srednjim i start up tvrtkama iz područja ICT-a te studentima i ostalima koji žele doznati više o programu xEurope, dobiti savjet o razvoju poslovanja i doznati više o mogućim potporama. Europski institut za tehnologiju (EIT) i njegovi ICT laboratoriji razvili su xEurope (cross Europe) program kojemu

je glavni cilj pokrenuti ICT inovacije u Europi te na taj način osigurati ekonomski rast i povećati kvalitetu života. Najbolji način da se to postigne je spojiti znanost i edukaciju s gospodarstvom i okupiti na jednom mjestu znanstvenike, istraživače i poduzetnike. Na prvom dijelu radionice vodeći stručnjaci iz EIT ICT laboratorija prezentirat će xEurope program i mogućnosti koje su unutar programa dostupne Hrvatskoj. Na drugom dijelu svi zainteresirani sudionici imat će priliku rezervirati sastanke s iskusnim stručnjacima za razvoj poslovanja kako bi testirali svoje ideje i dobili odgovore na pitanja. Za sudjelovanje na radionici potrebno se registrirati, a obrazac za registraciju, više informacija i program događanja mogu se pronaći na: www.utt.unist.hr **I.V.**

popularizacija znanosti

Piše:
ANTONELA CZWYK MARIĆ*

Matematika
Planete Zemlje
2013 je inicijativa
matematičkih
znanstvenih
organizacija diljem
svijeta osmišljena
kako bi prikazala
mnogobrojne
načine na koje
se matematička
znanost koristi za
rješavanje svjetskih
problema

2013. godina je proglašena svjetskom godinom matematike planeta Zemlje (Mathematics of Planet Earth - MPE2013, mpe2013.org). Realiziraju se brojni programi radionice, pozvana predavanja, posebni susreti na društvenim mrežama, brojna javna predavanja, izrađuju obrazovni materijali, umjetničke izložbe, međunarodni nagradni natjecaji i kreiraju inovativne ideje.

I Hrvatska je uključena u obilježavanje ovako značajne godine za matematiku, a i Split je jedno od središta takvih zbivanja. Nastavna sekcija Splitskog matematičkog društva - SMD uz potporu Agencije za odgoj i obrazovanje će tim povodom organizirati aktivnosti koje će uključiti mnoge škole, ali i vrtiće. Odgajatelji, učitelji i učenici će pripremiti izložbe radova, igraonice, natjecanje, kvizove, predavanje i sve što na temu matematike nađu korisnim. Pripreme su u punom jeku i očekujemo veliki broj

Zlatna večer matematike

sudionika, a posebno očekujemo i brojne posjetitelje za koje smo pripremili razne nagrade i iznenađenja. Htjeli smo da matematika „prošeta“ gradom, a ne da se „zatvori“ u školi, dvorani ili prostoru na periferiji, te smo uz potporu gospođe Snježane Lisičić za mjesto događanja odabrali prostore kinoteke Zlatna vrata u vremenu od 17 do 22 sata. Neke od tema su: Književnici matematičari, Matematičke čarolije, Matematika sportskih igara, Neobični brojevi, Prizemljen sunčev sustav, Zlatni rez, Ljepota i simetrija, Arhitektura i matematika, Glazba i matematika, Matematika i umjetnost, Kristalografija, Fraktali...

Druženje uz matematičke igre

Predavači i aktivni sudionici će biti upravo učenici svih uzrasta iz osnovnih i srednjih škola, te njihovi učitelji, kao i studenti i profesori sa PMF-a.

Prije tog događanja već

se u školama provode radionice za učenike, u kojima se mogu uključiti i njihovi roditelji. Aktiviraju se svi nastavnici i učiteljice razredne nastave. Planira se izložba radova učenika svih uzrasta na temu Matematike planeta Zemlja.

Jedno od prvih takvih događanja bilo je 12. studenog u privatnoj srednjoj školi "M. A. de Dominis" u Splitu gdje su se družili učenici natjecatelji u matematičkim igrama: matematički rebusi, kvadrati i kockice, mozgalice sa škarama, glavolomije sa šibicama, gimnastika uma, zagonetke. Natjecali su se učenici u paru. Potrebno je bilo riješiti po tri zadatka iz svake igre. Nakon natjecanja svi učenici su dobili diplomu za sudjelovanje u natjecanju kao i simboličnu nagradu (tortica). Najuspješniji par osvojio je kalkulator i memento iz matematike.

Večeri matematike pridružili su se i učenici Elektrotehničke škole, Ekonomsko-birotehničke škole i učenici OŠ Pujanki sa svojim profesorima, a sve su osmislili vrijedni nastavnici matematike škole domaćina.

Festival matematike na proljeće

U Hrvatskoj se projekt "Matematika planeta Zemlje" provodi u 5 hrvatskih gradova – Osijek, Split, Zagreb, Rijeka i Varaždin. Autorica i voditeljica hrvatskog projekta je doc. dr. sc. Francka Miriam Brueckler koja je osmislila poseban niz aktivnosti kako bi sudionici projekta dobili osnovne uvide u povezanost matematike s problemima i zanimljivostima našega planeta. Splitsko matematičko društvo (SMD) raznim aktivnostima obilježava ovako značajnu godinu za matematiku.

Okrugli stol o antifašizmu na Filozofskom fakultetu

Piše:
PROF. EMERITUS JOSIP MILAT

Uz svečano obilježavanje 70. godišnjice prvog oslobođenja Splita (9. – 27. 9.1943.) i 69. godišnjice konačnog oslobođenja Splita od fašističke okupacije (26. 10. 1944.) Udruga antifašista i antifašističkih boraca Grada Splita i Filozofski fakultet u Splitu 28. listopada organizirali su okrugli stol pod nazivom «Antifašizam - civilizacijska vrijednost – da se ne zaboravi»

Dvadeset i tri godine su prošle od kada je u Hrvatskoj, poglavito u Splitu, gotovo u potpunosti, izbrisan svaki institucionalni spomen na antifašističku borbu. Urađeno je to vrlo sustavno, promjenom imena svih ulica, prestankom obilježavanja obljetnica antifašizmu, planskim devastacijama antifašističkih spomenika i izostankom njihovog obnavljanja, izbacivanjem - osim nekoliko fotografiskih podataka - antifašizma iz školskih programa. Preživjeli borci izgubili su mnoga prava (uključivo i drastično ili potpuno ukidanje mirovina) svedeni su na socijalnu kategoriju. Sljedbenici antifašističkih tradicija u Splitu kao i u mnogim dijelovima Hrvatske, gotovo da su prognani u društvenu izolaciju, iz koje ih se povremeno, jednom ili dva puta godišnje „izvuče“ pred širu javnost.

Antifašizam u izolaciji

Razlozi tim izlascima u javnost ponekad su nezaobilazne i okrugle obljetnice, dolasci predsjednika Republike, a ponekad dnevno političke okolnosti, no sva ta načelna uvažavanja od strane službenih institucija, koja su prisutna tek posljednjih desetak godina, suštinski nisu značajnije utjecala na odnos prema antifašističkom nasljeđu Splita, Grada koji s pravom nosi epitet bastiona antifašizma, ali i u Hrvatskoj u cjelini. I dalje se dan oslobođenja grada obilježava, gotovo isključivo od strane Udruge antifašističkih boraca i antifašista. Nije vraćeno ime niti jedne ulice, jednako kao što ni na ščandarac na Pjaci nije uklesano ništa vezano uz herojsku borbu protiv fašističke okupacije Grada.

Imajući u vidu izneseno, u okviru ovogodišnje proslave

Dana oslobođenja Splita, 26 listopada organiziran je okrugli stol s namjerom da se još jednom javno progovori o „ne/svjesno zaboravljenim“ strahotama i posljedicama fašizma u svijetu, te realnim opasnostima koje nosi sve izražena eskalacija neofašizma za civilizirani svijet XXI. stoljeća, dakako s posebnim naglaskom na Hrvatsku, Dalmaciju i Split.

Realne opasnosti eskalacije neofašizma

Uvažavajući sva nastojanja i teške patnje kojima su partizani bili izloženi vrlo osjetljivih prvih dviju godina II. svjetskog rata, bez kojih ni konačna pobjeda ne bi bila moguća, ovim okruglim stolom posebno smo se prisjetili ključne 1943. godine, one iste godine, u kojoj su Dalmatinci podnijeli ogromnu žrtvu Bitke na Sutjesci i Neretvi, godine u kojoj je Split postao najveći europski grad oslobođen od fašističke vlasti te godine preokreta, kada se po padu Italije gotovo cijela Dalmacija digla na noge i popunila ozbiljno desetkovane partizanske redove, kobnih posljedica fašizma i nacizma pobijeđenog i 1945. godine. te opasnosti koja se nadvila nad sadašnjim i budućim generacijama suptilnim i sve izraženijim pojavama neofašizma.

Teme i referenti Okruglog stola:

Aleksandar Jakir: Pogubne posljedice fašizma i nacizma prve polovine XX. stoljeća

Dragan Markovina: Fašistička okupacija Splita - 1943.-godina preokreta

Boris Vušković: Antifašizam i Katolička crkva

Josip Milat: Pojave neofašizma u suvremenoj Hrvatskoj

Tonči Šitin: Neofašizam i antifašizam u Europi - značenje demokratskih snaga u njegovom suzbijanju

Misija MPZ projekta je:

- potaknuti istraživanje u otkrivanju i rješavanju temeljnih pitanja o planeti Zemlja
- potaknuti učitelje na svim razinama da razrade i razmjene teme povezane sa planetom Zemljom
- informirati javnost o važnoj ulozi matematičke znanosti u suočavanju sa izazovima našeg Planeta

4 GLAVNE TEME MPZ SU:

1. Planet kojeg otkrivamo: oceani, meteorologija i klima, prirodni izvori, solarni sustavi
2. Planet koji podržava život: ekologija, bio raznolikost, evolucija
3. Planet kojeg organiziraju ljudi: politički, ekonomski, društveni i financijski sustavi; organizacija transporta i komunikacijskih mreža; upravljanje resursima; energija
4. Ugroženi planet: klimatske promjene, održivi razvoj, epidemije; prirodne katastrofe.

studenti

Studentske oaze na internetu

Piše:
IVAN PERKOV

Predstavljamo tri internetska portala koji su namijenjeni studentskoj populaciji. Iz mnoštva drugih izdvojeni su oni koji nisu orijentirani isključivo na zabavne sadržaje nego govore o sveučilišnim i fakultetskim događajima i drugim temama vezanim uz obrazovanje.

Studentski.hr

Na hrvatskoj medijskoj sceni pojavio se novi portal, osmišljen i realiziran od strane studenata – Studentski.hr. Portal je koncipiran na način da nudi vijesti, popis i informacije o svim studentskim institucijama, bazu svih materijala i skripta, studentske oglase i poslove, te udruge i projekte koje su pokrenuli, ili u čijem radu sudjeluju studenti.

Registracijom na portal studentima postaje dostupno više od sto pedeset trenutno aktivnih studentskih poslova s područja cijele Hrvatske, gotovo sedamsto uploadanih skripta koje mogu koristiti, popis svih relevantnih institucija, od fakulteta, menza i knjižnica pa do lokacija i direktnih kontakata s navedenim institucijama. Sve usluge na portalu osmišljene su na način da korisnik može koristiti ponuđeni sadržaj, ali i postaviti vlastiti – studenti mogu dijeliti skripte i oglase, poslodavci poslove, dok je udrugama i projektima omogućeno da prezentiraju svoj rad ispunjavanjem jednostavnog obrasca.

Studentski.hr razlikuje pokriva sve fakultetske gradove u Hrvatskoj, a na njemu radi 50 studenata iz različitih dijelova Hrvatske. Potencijal projekta prepoznali su i podržali Agencija za mobilnost i programe Europe unije, Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu te Zagrebačka banka.

Srednja.hr

Srednja.hr je news portal za studente i srednjoškolce usmjeren prema mladima i obrazovanju. Iako je ime portala srednja.hr, polovica posjetitelja su studenti, jer su stasale već dvije generacije maturanata koji su počeli pratiti portal zbog državne mature, a sada nastavljaju čita-

ti vijesti vezane uz studentsku populaciju. Cilj portala koji je 4. studenog proslavio dvije godine jest postati glas mladih u javnosti. Prosjek godina u redakciji je 24, a svi članovi su studenti ili diplomirani novinari s Fakulteta političkih znanosti. Osim pisanja vijesti o mladima, na portalu se paralelno radi na razvijanju nekoliko projekata. Najveći projekt je «Ideja godine - novim tehnologijama do poslovnog uspjeha». Riječ je o jedinom business plan contestu za srednjoškolce u Hrvatskoj, koji se ove godine organizira po drugi puta. Na njega se prijavljuju učenici s kreativnim idejama koji prezentiraju svoje zamisli i poslovne planove pred poduzetnicima, stručnim partnerima i učenicima na finalu u Zagrebu. Prijatelji projekta su MZOS, ASOO IAZOO. Drugi veliki projekt portala je «Ocijeni profesora», platforma koja učenicima i studentima dopušta ocjenjivanje i komentiranje svojih profesora. Riječ je o izrazito pozitivnom projektu jer 90 posto komentara objavljenih na tim stranicama su riječi zahvale profesorima, a cilj je pomoći profesorima da uvide koje kolege su dobro ocijenjeni te da vide zašto imaju visoke ocjene.

Kroz dvogodišnji rad na portalu uspješno je načeto nekoliko vrlo važnih tema za obrazovni sektor - korupcija u srednjim školama, zakonski problemi s kojima se suočavaju fakulteti, ali i lažiranje studentskih izbora u Zagrebu. U pripremi su i dva veća projekta koji će pomoći studentskoj populaciji u Hrvatskoj. Riječ je o projektima koji će promovirati znanje i mlade, a s oba kreću u siječnju 2014. Uredništvo poručuje da želi nastaviti u novinarskom stilu te se nadaju velikim pričama u budućnosti.

Esava.info

Studentski portal esava.info je jedan od vodećih studentskih portala Sveučilišta u Zagrebu. U početku orijentiran na najveći studentski dom – Stjepan Radić (Sava) koji broj 4500 stanara, počeo se širiti na cijelo zagrebačko sveučilište, a prepoznat je i u ostalim studentskim gradovima Republike Hrvatske.

Projekt poput kamera iznad tri zagrebačke menze koje omogućuju praćenje gužvi uživo pa sve do raznih humanitarnih, zabavnih i sportskih akcija dio su aktivnosti ovog studentskog portala čije uredništvo broji desetak studenata koji svakodnevno donose svježiji sadržaj.

‘Bez naziva’ - mjesto inicijative i afirmacije mladih umjetnika

Inicijatori projekta smatraju da je najveći uspjeh upravo stvaranje atmosfere i prostora gdje svaki pojedinac svojim prisustvom djelo stalno mijenja i gradi, te uči i mijenja sebe u isto vrijeme

Piše:
MERI BILAN

‘Bez naziva’ ime je konceptualnog umjetničkog djela u vidu izloženog prostora, knjižnice, čitaonice i šanka, sve u jednom. Nalazi se u prostorijama bivše sveučilišne knjižnice u Zagrebačkoj ulici, pored Dardina, a autori su sadašnji i bivši studenti, većinom s Umjetničke akademije u Splitu njih desetak, koji su ‘Bez naziva’ izložili u sklopu 38. Splitskog salona. “Ideja je nastala iz potrebe za prostorom gdje bi se mladi umjetnici mogli naći u isto vrijeme na istom mjestu, budući da im na fakultetu to nije moguće. U ovakvom prostoru moguće je postići izmjenu ideja, potragu za drugačijim maštovitijim rješenjima, i prelazak nekih barijera koje su senametnule samoradi okoline i situacije oko nas”, navode autori, i dodaju da je dio koncepta da ostanu anonimni.

Prostor koji su dobili na korištenje od Akademije su očistili, prebojili, uredili, formirali knjižnicu, našli sponzore i okupili još mnogo zainteresiranih, s Akademije i drugih sastavnica koji su pomogli u kreiranju djela. Uz potrebu za zajedničkim prostorom ideja vodilja bila je i želja za unaprjeđivanjem komunikacije među studentima i odjecima Akademije koji funkcioniraju na više odvojenih lokacija u gradu, bez centralne točke za zajedničke susrete studenata. Pokazalo se da su poznavanja na neformalnim druženjima Studentskog Zbora UMASa i studenata rezultirala zanimljivim projektima i suradnjama, a druženjima se mogu pridružiti svi kreativni studenti.

Izmjena različitosti, a ne puka afirmacija stavova

Na otvorenju, 15. studenog, uz video/foto sadržaj koji je obilježio zadnjih mjesec dana oblikovanja prostora, predstavljen je i program koji će se odvijati u naredna četiri tjedna. Jedna od stalnih aktivnosti je mogućnost posjetitelja da kreiraju prostor donacijama u vidu knjiga, šalica, stolica ili novaca. Biti će organizirani okrugli stolovi gdje će se predstaviti razne studentske inicijative i Studentski zbor UMAS-a s Tjednom kulture, te postaviti pitanje “Nove Akademije”. Neki od gostiju su Šank Pank - ZGS Fakulteta političkih znanosti, Bučni stripovi, Kino Klub Split i Splitgraphic. Neće se zaobići ni galerije i projekti koje na različite načine suraduju sa studentima ili im otvaraju

put za dalje, a funkcioniraju na institucionalnoj razini.

Kako ističu inicijatori, «Bez naziva» se izvršno uklapa u likovnu manifestaciju udruge HULU čija je tema maštanja/izmjesta, te smatraju da je najveći uspjeh upravo stvaranje atmosfere i prostora gdje svaki pojedinac svojim prisustvom djelo stalno mijenja i gradi, te uči i mijenja sebe u isto vrijeme.

Autori se nadaju da bi ovakav prostor i koncept mogli pružiti puno svakome koji će doći u okruženje koje ne gaji iste interese i ne potječe iz iste okoline, gdje se umjesto puke afirmacije stavova može postići i izmjena različitosti koje, kako u evoluciji živih bića, tako i u evoluciji kulture, ideja i umjetnosti, podliježu prirodnom odabiru koji producira nova rješenja.

38. SPLITSKI SALON
38th SPLIT SALON

“Na inicijativu studenata UMASa sam promptno reagirao, uvjeren da je u pitanju hvaljevidan, dugoročni projekt. Zaista bih htio da studenti UMASa aktiviraju svesvoje potencijale u mijenjanju percepcije i prihvaćanja društvene zbilje, a zbilja je umjetnička, gospodarska, politička, svekolika. Studenti će naći područje djelovanja, a vjerujem i aktivirati nas profesore na angažman izvan sigurnosti naših kabineta, predavaonica i ateliera...”

Djelovanje unutar umjetničke i intelektualne scene u konačnici rezultira mijenjanjem društvenih odnosa i tu vidim pravi smisao edukacije”, rekao je Mateo Perasović, dekan UMAS-a.

U projektu je sudjelovalo 12 studenata – Deni Milišić, Davor Matešković, Dejan Krivić, Nikola Maroš, Nikola Matulić, Ivo Marinić Kragić, Filip Grubišić Čabo, Ivan Granić, Igor Banovac, Josip Jurić, Luka Matijašević, Valenino Delić, pod mentorstvom prof. dr. sc. Gojmira Radice

Studenti FESB-a predstavili svoje trkaće vozilo

Projekt "Formula student FESB racing team" predstavljen je u utorak 22. listopada, na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje. Studenti ovog Fakulteta, Udruge primijenjenog strojarstva, u rujnu su sa svojim bolidom sudjelovali na 9. međunarodnom natjecanju „Formula SAE Italy & Formula Electric Italy”, prestižnom natjecanju studenata s tehničkih fakulteta iz cijeloga svijeta.

Naši studenti su s vozilom, koje su sami osmislili i napravili, prvi put izašli na ovo najprestižnije natjecanje studenata, prošli sve testove provedene od suda-

ca - vrhunskih inženjera iz vrha svjetske autoindustrije te automoto sporta i ostvarili odličan plasman u klasi 1C osvojivši 34. mjesto od 52 ekipe.

Natjecali su se u inovativnosti, projektiranju, izradi, prezentaciji i radnim karakteristikama, vlastitog trkaćeg vozila, prema pravilniku Formula Student. Prof. dr. sc. Sr-

djan Podrug, dekan FESB-a, istaknuo je veliki trud uloženi u ovaj projekt, kazavši kako vjeruje da će ovaj bolid biti tek početak, odnosno prva verzija, te da će se na Fakultetu ovaj projekt i dalje nastaviti razvijati. U tim nastojanjima studentima FESB će i u buduću pružati podršku.

Profesor Radica je čestitao mladim stručnjacima

koji su sudjelovali u izradi bolida, kazavši kako je riječ o iznimno zahtjevnom i složenom projektu, koji je za cilj imao da studenti svoje teoretsko znanje pretvore u praktično.

Predsjednik Udruge primijenjenog strojarstva Deni Milišić se osvrnuo na značaj stečenog iskustva na natjecanju te druženja s kolegama i razmjenu znanja. **M.T.**

Sveučilište u Splitu se predstavilo na Sajmu poslova u Dubrovniku

Sveučilište u Splitu predstavilo je svoje sastavnice i studijske programe na šestom Sajmu poslova, održanom u srijedu, 30. listopada, u sveučilišnoj auli u Dubrovniku. Na ovogodišnjem Sajmu poslova brojnim zainteresiranim učenicima i studentima iz cijele Dubrovačko-neretvanske županije Sveučilište je pokazalo koje sve mogućnosti visokoškolskog obrazovanja nudi, od preddiplomske do poslijediplomske razine.

Uz Sveučilište u Splitu na Sajmu su sudjelovale brojne obrazovne institucije te oko četrdesetak poslodavaca iz raznih područja i djelatnosti. Sajam je bio pri-

lika da se svi zainteresirani upoznaju s mogućnostima obrazovanja i/ili doškovanja, dok se poslodavci nezaposlenima predstavili svoje aktivnosti i iskazali potrebu za radnicima.

Organizator šestog Sajma poslova Dubrovačko-neretvanske županije bio je Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Dubrovnik, pod pokroviteljstvom Dubrovačko-neretvanske županije, Grada Dubrovnika, Hrvatske gospodarske komore – Županijske komore Dubrovnik i Hrvatske obrtničke komore – Obrtničke komore Dubrovačko-neretvanske županije. **F.B.**

DUMP Škola osnova programiranja

Početkom nove akademske godine, DUMP Udruga mladih programera donosi već petu zaredom «Školu osnova programiranja». Kao i uvijek do sad, kroz 5 provjerenih predavanja odlučili su se na pristupačan način naučiti posjetitelje osnovnim konceptima iz svijeta programiranja.

Prateći svih 5 predavanja, stiče se znanje dovoljno za isprogramirati manje aplikacije i jednostavne projekte. Krenut će se od samog početka - varijabli, preko lo-

gičkih operatora, pa sve do petlji, kolekcija i funkcija. Za dolazak na predavanja nije potrebno nikakvo predznanje, a sama predavanja su besplatna i otvorena svima.

Kako bi usvojeno znanje s predavanja mogli izvežbati u praksi, nedjeljom popodne održat će se i prateće radionice na računalima u Microsoft Inovacijskom Centru na FESB-u.

Više informacija o predavanjima na portalu udruge: www.dump.hr. **M.T.**

Izložba starih brodova u Marini Vinici

Peta izložba starih brodova u brodogradilištu Marina Vinici održana je 19. listopada u Murteru u organizaciji njenog vlasnika Mirka Bašića. Cilj izložbe je okupiti što veći broj starih hrvatskih brodova i predstaviti ih zaljubljenicima u more i brodove. Izložba je imala i stručni karakter jer je održan niz predavanja: Luka Mudronja, doc.dr.sc. Pero Vidan (PFST): Mala brodogradilišta i pomorstvo, prof.dr.sc. Izvor Grubišić (FSB, Zagreb): Guc, gajeta, leut, doc.dr.sc. Vedran Slapničar (FSB, Zagreb): Kako se školuju brodograđevni inženjeri, prof.dr.sc. Ivan Juraga (dekan, FSB, Zagreb): Suradnja Sveučilišta u Zagrebu i grada Šibenika, Nikša Oreb (HRB, Split): Certificiranje malih drvenih brodova. Posjetitelji su imali priliku uživati u drvenim starcima Dolin, Desto, Torcida, Branimir koji zajedno imaju preko 300 godina. Bila je to još jedna u nizu priredbi kojima se želi osvijetlati obraz hrvatske brodogradnje i prisjetiti naše bogate brodograđevne baštine.

Petar Filipić o visokoškolskom u Hrvatskoj

Prof. dr. sc. Petar Filipić sa Ekonomskog fakulteta u Splitu održao je 24. listopada u kavani Lvksor predavanje na temu visokog školstva u Hrvatskoj. Na predavanju je argumentirao kako paradigma liberalnog uništava milenijsku akademsku tradiciju temeljenu na neovisnosti znanosti i zajedničkom dobru, a oportunizam upravljača (Ministarstva) i politički poslovi ciklusi (Vlade) veličinu i strukturu proračuna visokog školstva i znanosti čine u najmanju ruku diskutabilnom.

Interaktivni trening za administrativno osoblje

Potaknut izmjenama i dopunama Zakona o strancima i Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju koje su nedavno stupile na snagu, Odsjek za EURAXESS pri Agenciji za mobilnost i programe EU organizirao je 11. studenog u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, trening za administrativno osoblje zaposleno u znanstvenim institucijama kako bi se bolje upoznale s novim procedurama.

Izbori za Studentski zbor 5. prosinca

Odlukom rektora Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Ivana Pavića raspisuju se izbori za Studentski zbor Sveučilišta u Splitu. Izbori će se održati u četvrtak, 5. prosinca 2013. godine.

Pomorski fakultet u Splitu primljen u IAMU

Pomorski fakultet u Splitu primljen je u Međunarodno udruženje pomorskih sveučilišta (International Association of Maritime Universities-IAMU). Konferencija i generalna skupština IAMU se održala u Bukureštu 26. listopada i Constanti 27. listopada. Na Generalnoj skupštini je kao počasni gost bio i predsjednik Rumunjske Traian Băsescu. Osim političke karijere, predsjednik Băsescu je nekoć imao pomorsku karijeru i bio kapetan duge plovidbe. Stoga je upoznat sa svim aktualnim problemima u pomorstvu. Naglasio je važnost usklađivanja programa pomorskih sveučilišta i fakulteta sa STCW konvencijom kao i kupnjom odgovarajuće opreme za obrazovanje. U svom govoru istakao je važnost praćenja novosti u obrazovanju, posebice novih tehnologija koje se koriste na brodovima. U delegaciji Pomorskog fakulteta u Splitu bili su dekanica prof. dr. sc. Rosanda Mulić i prodekan za znanost doc. dr. sc. Pero Vidan. Dekanica Mulić se zahvalila predsjedniku IAMU Prof. dr. sc. Cornelu Panaitu i tajniku Takeshi Nakazawi. IAMU je neprofitna organizacija koju čine 53 pomorska sveučilišta u svijetu, a važna je zbog međunarodne suradnje na edukaciji i projektima.

sveučilišni život

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE

poništava

JAVNI NATJEČAJA ZA:

1. izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docent, izvanredni profesor ili redoviti profesor i odgovarajuće radno mjesto za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija, znanstvena grana Primijenjena geodezija ili Pomorska, satelitska i fizikalna geodezija
2. izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docent, izvanredni profesor ili redoviti profesor i odgovarajuće radno mjesto za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija, znanstvena grana Primijenjena geodezija ili Geomatika

raspisuje se

JAVNI NATJEČAJ ZA:

1. izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docent, izvanredni profesor ili redoviti profesor i odgovarajuće radno mjesto za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija, znanstvena grana Primijenjena geodezija ili Pomorska, satelitska i fizikalna geodezija
2. izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docent, izvanredni profesor ili redoviti profesor i odgovarajuće radno mjesto za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija, znanstvena grana Primijenjena geodezija ili Geomatika
3. izbor jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo, znanstvena grana Nosive konstrukcije

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola. Prijave se podnose tajništvu Fakulteta osobno ili poštom u roku od 30 dana od dana objave natječaja, na adresu: Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Ulica Matice hrvatske 15, s naznakom - za natječaj-.
Pristupnici su dužni ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 63/11 i 94/13), a uz prijavu na natječaj treba u 2 primjerka priložiti: životopis
presliku diplome
presliku domovnice
opis nastavne i stručne djelatnosti (točka 1. i 2.)
popis znanstvenih i stručnih radova (točka 1. i 2.)
prijepis ocjena (točka 3.)

Osobe koje podnesu nepotpune i nepravodobne prijave ne smatraju se kandidatima prijavljenim na natječaj.

Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu

objavljuje

PONIŠTENJE DIJELA NATJEČAJA

Poništava se dio natječaja (točka 1.) objavljen u Universitasu dana 21. listopada 2013. godine, Narodnim novinama broj 128., Središnjem portalu Euraxess i internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za stručne studije Sveučilišta u Splitu, dana 23. listopada 2013. godine, u dijelu koji se odnosi na izbore u zvanja (i na odgovarajuća radna mjesta), pod točkom I:

1. jednog nastavnika u nastavno zvanje viši predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu računovodstvo.

Ostali dio natječaja ostaje nepromijenjen.

Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu

Pise:

DOC. DR. SC. HICELA IVON

U okviru ovogodišnjih Devetih dana osnovne škole Splitsko-dalmatinske županije «Prema kvalitetnoj školi», Filozofski fakultet – Odjel za učiteljski studij i Hrvatski pedagoško-književni zbor – Ogranak Split, organizirali su znanstvenu konferenciju s međunarodnim sudjelovanjem s temom «Sveučilište u profesionalnom usavršavanju učitelja u osnovnoj školi» 6. i 7. studenog na Filozofskom fakultetu u Splitu. Vodeće su ideje Konferencije bile promišljanje uloge sveučilišta u cjeloživotnom obrazovanju učitelja u cjelokupnoj osnovnoj školi te perspektiva razvoja obrazovnog sustava u odnosu na europski kvalifikacijski okvir.

Važnost cjeloživotnog učenja

Dugoročno promišljanje o mjestu obrazovanja i znanosti u društvu, a napose u stvaranju inovativnog društva i gospodarstva, kako se ističe u Prijedlogu strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije koji je upravo na javnoj raspravi, koncept cjeloživotnog obrazovanja nameće se kao temelj obrazovanja. Cjeloživotno učenje, kako je naglasio dr. sc. Neven Budak u svom uvodnom predavanju, odnosi se na sve aktivnosti stjecanja znanja i vještina tijekom života s ciljem unapređenja ili proširenja, i to u okviru osobnog, građanskog, društvenog ili profesionalnog razvoja i djelovanja pojedinca. Cjeloživotno je učenje preduvjet zapošljivosti pojedinca, povećanja njegove konkurentnosti na tržištu radu, ali i temelj ostvarivanja osobnih potencijala te važan element aktivnoga građanstva. U tom je smislu i dr. sc. Dijana Vican istakla da je profesija učitelja i nastavnika od nacionalnog značaja, jer činjenica da 350 tisuća osnovnoškolaca u Republici Hrvatskoj više godina povjeravamo učiteljima i nastavnicima i stručnim suradnicima, obvezuje nas na njihovo najkvalitetnije obrazovanje. Nedvojbeno je opravdano, ističe ona, produljenje stjecanja njihove temeljne kvalifikacije te obrazovanje i osposobljavanje vrsnih profesionalaca koji će se znati i moći nositi u najsloženijim odgojno-obrazovnim situacijama.

Neophodno je da sveučilišni nastavnici na nastavničkim studijama promišljaju o kvaliteti učiteljevog profesionalnog djelovanja koje se temelji na kompetencijama stečenim inicijalnim obrazovanjem odnosno tijekom studiranja, ali i o uključenju u različite oblike cjeloživotnog obrazovanja i profesionalnog usavršavanja koji bi omogućili kvalitetu stručnih kvalifikacija prema Europskom kvalifikacijskom okviru. Prihvaćajući potporu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO), kako ističe dr. sc. Mile

Učenik i učitelj zajedno u središtu procesa učenja

Pored stjecanja i razvoja temeljnih kompetencija za učenikov razvoj, neophodno je i stručno usavršavanje učitelja i nastavnika koje potiče na neprestano propitivanje o tome što se radi ili što se učinilo i zašto se primijenila neka metoda ili postupak

Dželalija u sažetku svoga izlaganja, i profesionalno usavršavanje učitelja i nastavnika u osnovnoj školi ima priliku postati kvalitetnije i relevantnije za svakog pojedinca i društvo općenito.

Interpretirati proces a ne samo evaluirati rezultat

Postaje sasvim izgledno da je, pored stjecanja i razvoja temeljnih kompetencija za učenikov razvoj, za primjenu inkluzivnog, interkulturalnog i poduzetničkog obrazovanja, uporabu informacijsko-komunikacijskih tehnologija, učinkovito ono stručno usavršavanje učitelja i nastavnika koje potiče na neprestano propitivanje o tome što se radi ili što se učinilo, zašto se primijenila neka metoda ili postupak, te koliko su poduzete promjene utjecale na promjene u ponašanju i napredovanju učenika. Posljedice tako stečenoga profesionalnog znanja, koje se gradi na refleksiji vlastite prakse, nisu samo nova znanja, nego ponajprije promjena naših postupaka ili ponašanja u profesionalnoj praksi. Kompetencije za refleksiju koje podrazumijevaju sposobnosti za introspekciju, odgovornost za svoje odluke i akcije, otvorenost za nove ideje, za samokritiku, omogućuju učite-

lju/nastavniku da nauči kako interpretirati proces, a ne (samo) kako evaluirati rezultat.

Isticanje da je učitelj, nastavnikov rad s učenikom u središtu zbivanja školskog sustava, podrazumijeva da učitelj/nastavnik nije isključivo poučavatelj, već sve više pažljivi promatrač i suradnik procesa učenja učenika. Posvetiti vrijeme pažljivom promatranju svakog učenika i znati se udaljiti od svoje pripreme za nastavu težak je zadatak, posebno na početku učiteljske/nastavničke prakse. Priprema za te uloge učitelja i nastavnika trebala bi započeti tijekom inicijalnog obrazovanja na nastavničkim studijama kroz integraciju teorijskog i praktičnog udjela u programima, te različitim oblicima stručnog usavršavanja (radionice) koje organiziraju sveučilišni nastavnici na nastavničkim studijama. Jedan od učinkovitih oblika stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika koje bi mogli potaknuti sveučilišni nastavnici je i uključivanje učitelja i nastavnika u praktično istraživačke projekte. Takvo stručno usavršavanje osposobljava učitelje i nastavnike za razumijevanje istraživačke logike i metode, kao i za kritičku interpretaciju nalaza. Finsko iskustvo (OECD

Švedska, 2003) ukazuje da su učitelji/nastavnici više motivirani za primjenu istraživačkih nalaza, ako im se omogućiti da preuzmu ulogu aktivnih istraživača.

Proces usmjeren ka nastavniku

Kao što odgojno-obrazovni proces mora biti usmjeren prema učeniku, tako i proces stručnog usavršavanja, treba biti usmjeren prema učitelju/nastavniku. Efekti teorija mogu istodobno biti inspirativni i tegobni, posebice kad stečene teorijske spoznaje učitelji i nastavnici moraju primijeniti u praksi.

Prvi problem na koji nailaze je strah od gubljenja sposobnosti da povežu teoriju s objektivnim problemima svakodnevnog rada, što je općenito komplicirano zbog administrativnih, zakonskih, ili kulturoloških razloga. Postoji i drugi strahovi, poput onih od gubljenja u slijepom empirizmu, koji može dovesti do raskoraka s neophodnim teorijskim i etičkim principima, ili sukoba s izazovom novih teorija i pristupa, koji mogu dovesti u pitanje vlastito znanje i izbore, te konačno, posljednje, ali ne manje važno – strah od neuspjeha.

Predavanje o opasnostima krivotvorenih lijekova

Sveučilište u Splitu je u prostorijama Sveučilišne knjižnice u suradnji s Veleposlanstvom SAD-a 13. studenog organiziralo predavanje na temu „Opasnosti krivotvorenih lijekova“. Predavanje je održao g. Nathan John Sigworth, suosnivač tvrtke PharmaSecure Inc. koja je odabrana za jednu od deset najinovativnijih kompanija u području zdravstva za 2012. godinu a bavi se računalnim provjerama sigurnosti. G. Nathan John Sigworth je mladi i nagrađivani poduzetnik koji je, između ostalog, 2012., prema istraživanju Inc. Magazine's ušao među 30 top poduzetnika do 30 godina. Kroz svoja predavanja želi probuditi svijest javnosti o štetnosti krivotvorenih lijekova, kojih je na tržištu iz dana u dan sve više i sve je lakše doći do njih. Posebno upozorenje odnosi se na internetsku kupnju lijekova diljem svijeta - iznio je podatak da godišnje umire 700 tisuća ljudi zbog korištenja krivotvorenih lijekova.

P.S.

Šezdeset godina kineziologije, pet godina Kineziološkog fakulteta

Iz pozdravnih govora na svečanoj proslavi fakultetske obljetnice u Hrvatskom narodnom kazalištu

Predsjednik RH Ivo Josipović

“Čestitam vam na dosadašnjem uspješnom radu i želim puno uspjeha u savladavanju svih budućih stručno-znanstvenih izazova. Želim vam da i dalje obrazujete stručnjake koji će uspješno odgovarati suvremenim obrazovnim izazovima vašeg grada i regije i njegujete vlastite posebnosti i visoku razinu nastavne i znanstvene edukacije. Također, želim vam da budete i dalje promicatelji profesionalnih i etičkih vrijednosti koje su u temelju vašeg poziva i nastavite svoj razvoj kao zdrava i oštra konkurencija ostalim fakultetima istoga područja ne samo u Hrvatskoj, nego i diljem cijele regije i Europe.”

Rektor Ivan Pavić

“Kineziološki je fakultet najmlađa sastavnica Sveučilišta u Splitu, ali kineziologija spada u naše najstarije studijske programe. Od kada je na Višoj pedagoškoj školi – tom istinskom sjemeništu splitskog visokog školstva – pred 60 godina osnovana grupa za Fizičku kulturu, kineziološki studij formalno je mijenjao svoje sjedište, ali se razvijao programski konzistentno uz stalni rast kvalitete. Da je Kineziološki fakultet 2008. osnovan u pravom trenutku, vidi se po tome što je u času svojeg osnivanja u isto vrijeme bio i najmlađa, i jedna od najzrelijih sveučilišnih sastavnica. O tome svjedoči raritetna činjenica da je ovaj Fakultet već u prvoj godini svoga osnivanja pokrenuo vlastiti doktorski studij! Bez sinergije između iskustva proizišlog iz dugog, sporog rasta, i entuzijazma djelatnika i rukovodstva mlade institucije, ne bi bilo moguće ostvariti ni mali dio rezultata ostvarenih u ciglih pet godina. Na sveučilišnim studijima Fakultet danas ima kompletnu obrazovnu vertikalu od prvostupnika do doktora znanosti. Na svoje stručne studije Kineziološki je fakultet prvi na Sveučilištu uveo on-line metodu studija na daljinu, a stručni prvostupnici na specijalističkom diplomskom mogu nastaviti studij za trenere pojedinih sportova, rekreacije i fitness te kondicijske pripreme, kao i za kineziterapeute.

ferencije „Contemporary Kinesiology“.

Nije slučajno da je ovakav fakultet nastao u „najsportskijem gradu na svijetu“. No, ovaj je Fakultet splitskom i hrvatskom sportu dao golem doprinos, obrazujući ne samo mnoge zasluzne trenere i sportaše, nego i sportske nastavnike i medijske propagatore sporta i sportske kulture. To je temelj duboke povezanosti ovog Fakulteta s tržištem rada i razlog zavidne efikasnosti studiranja na njemu. Rezultati u prvih pet godina nadmašili su naša očekivanja, a peidonose kineziološkoj znanosti, sportu i sportskoj kulturi, pa i ugledu cijeloga našeg Sveučilišta, prepoznala je i šira javnost. Nema sumnje da je pred Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Splitu sjajna perspektiva.”

Ministar znanosti, obrazovanja i sporta Željko Jovanović

“Važnost obrazovanja kinezioloških kadrova za područja edukacije, sporta, rekreacije i kineziterapije, kao četiri područja primijenjene kineziologije, od posebnog je značaja za poboljšanje zdravlja ljudi i promicanje bavljenja redovitom tjelesnom aktivnošću, ali i za stvaranje uvjeta za razvoj vrhunskih sportskih rezultata po kojima je Split posebno poznat i ne bez razloga nosi naziv najsportskijeg grada na Svitlu.

Današnji stil života karakterizira malo ili nimalo kretanja, stres, nekvalitetna prehrana i niz loših životnih navika. Podaci pokazuju da su nezdrav način prehrane i manjak tjelesne aktivnosti sve češće glavni rizični čimbenici raznih kroničnih bolesti, te da je redovita tjelesna aktivnost najvažniji faktor za poboljšanje ljudskog zdravlja. Stvaranje navike svakodnevnog tjelesnog vježbanja u školskoj dobi stoga je jedan od odgovornijih zadataka našega društva u kojem vodeću ulogu ima kineziološka struka.

Na današnjem stupnju razvoja vrhunskog sporta niti jedan

segment trenažnog procesa ne bi trebao i smio biti prepušten slučaju, nego planiranom i kontroliranom programu treninga, što posebice dolazi do izražaja u vrhunskom sportu, pa stoga i u ovome području posebno istaknuto mjesto zauzima Kineziološki fakultet u Splitu.

Provedba i primjena znanstvenih istraživanja u svim granama kineziologije također je posebno važna za sva primijenjena područja kineziologije, stoga Kineziološki fakultet u Splitu i u tom području svojim znanstvenim postignućima pridonosi unaprjeđenju i postizanju ciljeva i zadaća tjelesne i zdravstvene kulture, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije u Republici Hrvatskoj.”

Predsjednik HOO-a Zlatko Mateša

“Hrvatski olimpijski odbor od 2009. godine kroz Hrvatsku olimpijsku akademiju njeguje partnerski odnos s Kineziološkim fakultetom u Splitu i to s naglaskom na osposobljavanje kadrova za potrebe sporta. Krovna sportska organizacija u Hrvatskoj prepoznala je doprinos i značaj ove javne ustanove visokog obrazovanja za hrvatski sport zbog čega je Kineziološki fakultet Sveučilišta u Splitu primljen u članstvo Hrvatskog olimpijskog odbora.”

Župan splitsko-dalmatinski Zlatko Ževrnja

“Šezdeset godina studija kineziologije u gradu Splitu te petu godišnjicu osnutka Kineziološkog fakulteta značajan i za Splitsko-dalmatinsku županiju, koja se može pohvaliti da je stasala u sveučilišni regionalni centar prepoznatljiv ne samo u Hrvatskoj, već i u EU. Kao jedna od znanstveno najproduktivnijih visokoškolskih institucija u područjima kineziološke edukacije, sporta, rekreacije i kineziterapije, Kineziološki fakultet jamstvo je uspješnog pozicioniranja naše županije u europskom društvu, kako u strukturi stručno osposobljenog kadra, tako i u znanstvenim i stručnim dosezima. Posebna snaga Splitsko-dalmatinske županije i Splita, leži upravo na mladim visoko educiranim ljudima, koji mogu biti pokretač društvenog razvoja. Stoga ne skrivamo ponos na Kineziološki fakultet, koji na jednom mjestu okuplja znanost, edukaciju i brigu o ljudskom zdravlju, kao temelje vlastitog društvenog poslanja.”

Gradonačelnik Splita Ivo Baldasar

“Split je poseban i po sportskim uspjesima i svjetski priznatim sportskim veličinama. Split je relativno mali grad u kojem je stasalo i olimpijskim medaljama okićeno 70-ak vrhunskih sportaša u raznim sportovima. Baš to što su medalje osvajane u raznim sportovima pokazuje posebnu ljubav Splitana prema sportu. Uloga stručnjaka s Kineziološkog fakulteta bila je presudna za razvoj sporta u gradu do sada, a čini mi se da će u budućnosti biti još i važnija. U okvirima globalizacije, komercijalizacije, profita i svih non-Coubertinovskih načela, ustrajati na razvitku amaterskog, školskog, sveučilišnog i rekreativnog spor-

ta postat će pravi izazov. Entuzijazam koji potiče mlade ljude na upis na Kineziologiju, a krasi profesore ovog fakulteta, neće posustati pred trendovima tržišta. Nadati se je da će ideja o zdravom duhu u zdravom tijelu i dalje imati veliki broj poklonika, da će s ovoga fakulteta izlaziti stručnjaci koji će znati prepoznati vrhunskog sportaša te neće nikada pasti u zamku profita i pretpostaviti zaradu nečijem zdravlju.”

obljetnice

Kronologija splitske kineziološke priče

PRIREDLA:
HELENA SLAVIĆ

Prapočeci kineziološke priče sežu u 1848. kada je tjelesni odgoj uveden kao neobavezna nastava u srednje škole. Zahvaljujući sačuvanim godišnjim izvještajima splitske Državne gimnazije, utemeljene 1810. te Realke utemeljene 1862. kao i Obrtničke i Trgovачke škole, nailazimo na prve tragove uvođenja i podučavanja tjelovježbe u splitskim školama. Međutim, organizirana nastava tjelovježbe, u početku pod nazivom gimnastika, a kasnije kao tjelesni uzgoj, počela se izvoditi donošenjem austrijskog temeljnog zakona 1869. godine, kojim se gimnastika uvodi kao obvezatan predmet. Unatoč donesenom zakonu, u Hrvatskoj je nedostajalo školovanih učitelja, pa se nastava nije svugdje redovito odvijala. Većina pionira struke proizašla je iz sokolskih organizacija, poput prvog učitelja gimnastike u Hrvatskoj, Vladimira Novaka, koji se spominje u izvješću splitske Velike gimnazije iz školske godine 1894./95. Te iste godine dr. Franjo Bučar, otac hrvatskog sporta, započeo je stručno obrazovanje kadra pokretanjem tečaja gimnastike za učitelje.

Otvaranje viših škola za tjelesni odgoj

Završetkom Prvog svjetskog rata i ulaskom u zajedničku državu Kraljevinu Srba Hrvata i Slovenaca (SHS) povećao se broj škola, a time i potreba za nastavnicima tjelovježbe. Zbog nedostatka kadra Ministarstvo prosvjete je 1924. godine započelo osnivanjem staleških udruženja kojima je cilj bio povećati broj nastavnika i poboljšati njihov materijalni status. Na Kongresu od 28. travnja 1929. godine u Beogradu je osnovan Savez nastavnika/ca tjelesnog odgoja. Za prvog predsjednika izabran je Ante Tadić, profesor prirodnih znanosti i tjelesnog odgoja. Sokolski sustav postao je obavezan za sve škole.

Međutim, zastarjeli programi uglavnom su se svodili na vježbe na spravama i pripreme takozvanih prostih vježbi za sletske nastupe. Zbog nedostatka stručnog kadra 1933. u Beogradu je otvorena prva jednogodišnja kadrovska škola koja 1938. prerasta u dvogodišnju Višu školu za tjelesno vaspitanje. Po istom modelu 1941. je u Zagrebu otvorena Viša škola za tjelesni odgoj. Početkom Drugog svjetskog rata obje škole morale su prekinuti rad. Splitskim nastavnicima tjelovježbe između dvaju svjetskih ratova pripadaju velike zasluge za pokretanje sporta, posebno atletike. Ističu se imena profesora Drage Ulage, profesora Ive Oblaka - iz čijeg pera doznajemo da je

Studij kineziologije se u proteklih 60 godina suočavao s brojnim izazovima, od kadrovskih, preko programskih do prostornih i tehničkih, da bi 2008. godine konačno postao samostalna visokoškolska institucija – Kineziološki fakultet

Sportski djelatnici koji su podržavali školovanje kadrova: prvi zdesna Miroslav Delaš, drugi dr.sc. Ratko Viličić, peti Zdravko Draganja, šesti Mihovil Radja

na početku 1920. u Splitu djelovalo Đačko sportsko društvo Split - i profesora Šimuna Pavličevića, jednog od osnivača prvog atletskog kluba u Splitu. Za uspjeh Atletskog sportskog kluba (ASK) zaslužni su i Milan Agić, Josip Gattin, Veljko Poduje, te Milivoj Sredojević.

Otvaranje Više pedagoške škole u Splitu 1945.

Završetkom Drugog svjetskog rata već 1945. godine u Splitu je osnovana Viša pedagoška škola koja je bila idejni, programski i kadrovski začetak svih drugih viših škola i prvih splitskih fakulteta. U tom su projektu sudjelovali tada najistaknutiji predstav-

nici vlasti i prosvjete na čelu s Vladimirom Nazorom. U sastav prvog nastavničkog vijeća ušlo je 13 profesora, istaknutih prosvjetnih djelatnika, od kojih su neki došli izravno s fronta. Tako je 30. lipnja 1953. Viša pedagoška škola u Splitu otvorila posebnu grupu za nastavnike fizičkog odgoja. Početkom školske godine 1954./55. upisana je nova studijska grupa, grupa za fizički odgoj. Zbog povećanog interesa, pored redoviti studenata, na grupi fizička kultura godine 1955/56. organiziran je jednogodišnji tečaj za predmet fizički odgoj. Dio predavača diplomirao je u prvim poslijeratnim gene-

racijama na Državnom institutu fiskulture u Beogradu (DIF), a dio predavača bili su čisti praktičari, poznati splitski sportaši i treneri pri lokalnim klubovima. Zbog potrebe za vlastitim prostorom iseljena je otkupna stanica i skladište ljekovitog bilja „Biljana“ u Teslinoj ulici i 1956. je dobiven prostor koji je postao sinonim za školovanje kadrova u fizičkoj kulturi, danas u kineziološkoj znanosti. Na grupi fizička kultura, disciplina je bila takva da se nastavi nije moglo pristupiti bez propisane opreme. Studenti su morali imati dva kompleta crvenih i plavih kratkih hlača. Jedan tjedan bila je određena crvena

boja drugi plava. Nije se toleriralo zaboravljanje. Pogrešna boja značila je da taj dan nisi na nastavi, a posljedice su bile neopravdani sati. Studentice su imale obavezne crne trikoe. U nedostatku stručne literature, profesori su se služili diktatom odnosno čitanjem zabilješki, dok su studenti hvatali i zapisivali u obvezne bilježnice. Kako to nije bilo lako, studenti su se organizirali tako da jedan bilježi dok se ne umori, a zatim nastavlja drugi i tako redom.

Od reforme Više pedagoške škole do danas

Reformom iz travnja 1961. Viša je pedagoška škola započela djelovati kao Pedagoška akademija da bi pod istim nazivom trajala do 1978. godine kada ulazi u sastav Filozofskog fakulteta u Zadru i od dvogodišnjeg prerasta u četverogodišnji studij, koji zatim postaje Osnovna organizacija udruženog rada Filozofskog fakulteta u Zadru (OOUR). Godine 1991. napokon se osamostaljuje pod nazivom Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja Sveučilišta u Splitu. Iz njega se izdvaja studij kineziologije 4. srpnja 2008. godine kao samostalna sastavnica Sveučilišta u Splitu koja danas u svom sastavu ima 37 nastavnika i 13 zaposlenika nenastavnog osoblja.

SPORTAŠI PREDAVAČI

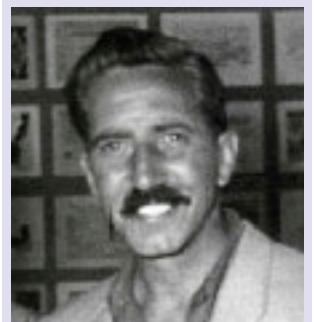
Tonko Gazzari, plivački rekorder, olimpijac 1936., trener državne reprezentacije

Stjepo Duvnjak, vaterpolski reprezentativac

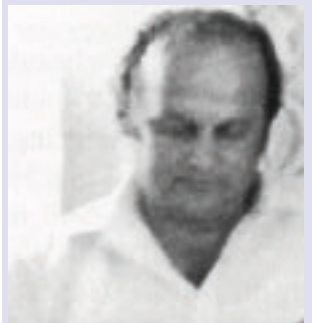
Ante Senjanović, plivački rekorder i trener državne reprezentacije

Zvonko Barišić, pokretač bejzbola nakon II. sv. rata

Duje Bonačić, olimpijski pobjednik u četvercu 1952.

Tomislav-Mišo Bilić, trener dvojca Celent-Mrduljaš brončanog 1980.

“

Splitskim nastavnicima tjelovježbe između dvaju svjetskih ratova pripadaju velike zasluge za pokretanje sporta, posebno atletike

Čovjek bez kojeg naše generacije ne bi ni bilo

Piše:
DUŠKO ČIZMIĆ MAROVIĆ

Mnogo prije nego ću ga 1970. upoznati osobno, o Dag Strpiću imao sam već posve oformljeno mišljenje: najgore moguće... Naime, kao prvi predsjednik Saveza studenata nakon '68., Dag je u ljevičarskom krugu – kojem sam želio pripadati – personalizirao izdaju lipanjskih gibanja. No kada sam radi pokretanja filozofskog časopisa postao članom Langova studentskog rukovodstva, prvi je moj radni zadatak bio formulirati političku preambulu novog studentskog programa. Složio sam tekst prepun ljudi *dobre volje*... u gornjem kutu andeo *pjeva Gloria po zraku leteći*... Na sjednici prvi uzima riječ glavni urednik *Studentskog lista*, Dag Strpić, i potanko obrazlaže zbog čega moj prijedlog ništa ne valja... Tog, dakle, komitetlju, slušam kako pasus po pasus križa svoj tekst... Da je u njegovoj argumentaciji bilo ičeg šupljeg, da je barem jednom prešao rub ironije, da je pokazao makar nesigurnost, nekom isprikom na primjer... Ali, ništa od toga: gleda me u oči i govori istinu... Što sam mogao napraviti ja, intelektualno ovako pošten kakav već jesam? Otići kući i napisati novi tekst? To sam i napravio... I dočekao da me Dag, s podjednako uvjerljivom argumentacijom, uzduž i poprijeko ishvali. I ovog puta s mjerom koja dolikuje slobodnu čovjeku.

Zahtjevi

Zahtjev za pravdom i slobodom, izvornijim socijalizmom zapravo, to je bio studentski lipanj '68. No Strpić Dag bio je taj koji će nizom programatskih tekstova prokazati i poražavajuću nemoć zahtjevačke politike, i njezine protuslobodarske učinke u konstelaciji ondašnjih političkih, ekonomskih i nacionalnih odnosa. „Zahtjevi su bili način našeg revolta, našeg nezadovoljstva: u jednom trenutku i način našeg života. No, opasno je bilo ostati na tome... Od trenutka postavljanja studentskih zahtjeva studenti više nisu bili njihovi pravinosioci, kao što ni u jednom trenutku nisu bili njihovi glavni nosioci... Zahtjev za smanjenjem socijalnih razlika i socijalnom pravdom postaje zahtjev etatičkih, političkih programa, prije svega birokracije na vlasti. Dakako, upravo bita birokracija trebala biti onaj neposredni nosilac pravednosti, odnosno arbitriranja u pravednom društvu. Ona sama, i samo ona predstavlja oličenje općeg društvenog interesa. Opći je, prema tome, društveni interes da vlast i dalje ostane u njezinim rukama. Studenti, uvjereni u antiautoritarost svoga pokreta, svojim su zahtjevima kao metodom izražavanja revolta upravo poduprli vladajuću autoritarni društveni odnos“ („Zid 6“). Stoga Savez studenata Hrvatske nije želio ostati pri „zahtjevima“, nego je – pod Strpićevim vodstvom – progra-

Dag Strpić (1946 - 2013)

mirao etape promjena vlastite pozicije na sveučilištu i pozicije sveučilišta u društvu.

Izvornost

Proljeća '71. Dag rezimira svoje i naše iskustvo: „Osnovni cilj što su ga studenti morali imati pred sobom nakon '68. morao je biti upravo prevladavanje položaja iz kojega se ne mogu politički pokrenuti a da ne ostanu izmanipulirani. Pred Savezom studenata tada su bili izvanredno krupni problemi. Trebalo je omogućiti studentskom pokretu da izvorno djeluje. Trebalo je, tada, programatski i akcijski povezati motive, uvjete i ciljeve studentskog pokreta novim metodama djelovanja. Moralo se, također, i u vrlo kratkom roku, u postlipanjskoj klimi razočaranja, razbiti vjerovanje da je nemoguće išta naćiniti na promjeni postojećeg stanja, trebalo je razbiti 20 godina sazrijevano uvjerenje da je Savez studenata nepogodan oblik organiziranja autentičnog studentskog pokreta.“ („Reprize“). Kad je Strpić 1969. postao predsjednikom Saveza studenata Zagreba, Studentski se list dijelio u nešto više od 500 primjeraka. U devet mjeseci koliko mu je bio glavnim i odgovornim urednikom (srpanj '70., - ožujak '71.) naklada je narasla na 30.000 primjeraka! Ostaje potpunim misterijem kako se Budišino rukovodstvo moglo nadati da će fizičkim osvajanjem redakcijskog prostora osvojiti i Studentski list... Tragičnost takva nesporazuma mlađij je čitalac mogao doživjeti kad je Kutle osvojio Slobodnu Dalmaciju.

Samosvijest

Glavni rezultat tog razdoblja '69./'70. najintenzivnijeg u povijesti Saveza studenata, bio je demokratska praksa, razvojna orijentacija i nacionalno osviještena strategija. U središtu tog radnog okupljanja uvijek i nanovo nalazimo Daga Strpića. Dag je *Savez studenata Hrvatske*, jedinu nacionalna organizacija studenata u Jugoslaviji, osnovao 1969. U tekstu „Hrvatska i Hrvati“, proljeća '71. Strpić piše: „Nacionalizam, bilo kao unitarizam, bilo kao nacionalšovinizam, nivelira razlike među ljudima, političkim strujama, društvenim slojevima i klasama, do jedne jedine, nacionalne razlike.

Matematika 'unitarizam – šovinizam' salda konta čini prost račun antiintelektualne klime koja depopularizira osnovni društveni odnos... stvarajući prazninu koja pogoduje prije svega totalitarnim društvenim snagama. Tako smo upoznali i fašizam i staljinizam... Onome, pak, tko Hrvatsku napada, ekonomski, politički i kulturno, odgovarali su uvijek podjednako i unitarizam i nacionalšovinizam u Hrvatskoj. Šovinizam se mogao koristiti kao razlog da se u Hrvatsku preventivno dođe. Unitarizam je bio razlog da se u njoj ostane...“

Sveučilište

Émil Boutmy zaključio je 1871. da je Njemačka rat dobila jer je imala bolje sveučilište: taj će uvid potaknuti razvoj univerziteta ne samo u Francuskoj. Kontinuitet sveučilišnog angažmana ključan je za Dagov rad. „Sveučilište, na današnji način organizirano, i pored pojedinačnih uspješnih primjera, gledano u cjelini, ne može mijenjati društvo, a jako je podložno utjecaju izvansveučilišnih društvenih situacija, posebno konfliktnih. Uz dobru organizaciju čak i postojećih subjektivnih snaga ono bi moglo biti anticipatorom socijalističkog nacionalnog razvitka. Ovako, ono tek reagira na utjecaje, nije tuđe bitke i nastoji da preživi manipulaciju i oskudicu. A sve zato jer si nije izborilo društveni položaj iz kojega bi samo moglo projicirati društvene potrebe i razvojne alternative... Tada bi sveučilište doista postalo jednim od onih koji važu, a ne tek uteg oko kojega se drugi s vremena na vrijeme natežu svojim kombinacijama“ („Repriza“). Strpić će i „pokret hrvatskih sveučilištaraca“ ocijeniti reprizom „zahtjevačke“ dimenzije šezdesetosmaške politike, kao reprizu manipulacije studentima i kao reprizu neosviještene studentske podrške retrogradnim procesima

Voda

U razdoblju od '69. do '70. Strpić artikulira generacijsku svijest, formulira osnovne programske ciljeve, organizira političku akciju, okuplja najspobniji dio generacije. Kako je to uspijevao? Jednu od fantastičnijih teorija promiče Savka Dabčević-Kučar u svojim me-

„Sveučilište, na današnji način organizirano, i pored pojedinačnih uspješnih primjera, gledano u cjelini, ne može mijenjati društvo, a jako je podložno utjecaju izvansveučilišnih društvenih situacija, posebno konfliktnih. Uz dobru organizaciju čak i postojećih subjektivnih snaga ono bi moglo biti anticipatorom socijalističkog nacionalnog razvitka. Ovako, ono tek reagira na utjecaje, nije tuđe bitke i nastoji da preživi manipulaciju i oskudicu. A sve zato jer si nije izborilo društveni položaj iz kojega bi samo moglo projicirati društvene potrebe i razvojne alternative... Tada bi sveučilište doista postalo jednim od onih koji važu, a ne tek uteg oko kojega se drugi s vremena na vrijeme natežu svojim kombinacijama“ Dag Strpić, 1971.

Piše:
DRAGUTIN LALOVIĆ,
PROF. FAKULTETA POLITIČKIH ZNANOSTI

Priznanje i zahvalnost Dag Strpić ponajprije zaslužuje kao paradigmatički hrvatski politolog. Pritom nije riječ samo o tome da je bio vrhunski politički znanstvenik, u sretnom spoju spoznajnih potencijala i analitičkih mogućnosti politologije i političke ekonomije. Nije riječ ni samo o njegovim znanstvenim inovacijama i istraživačkim dosezima, o kojima iznad svega svjedoči njegova monumentalna disertacija o Marxovoj epohalnoj kritici političke ekonomije.

Paradigmatički politolog

Dagov zarazni entuzijazam, koji ga je ponekad navodio da sebe čak definira kao «politološkog šovinsta», bio je u punom suglasju s njegovom znanstvenom samosviješću, sa spremnošću da se uhvati u koštac s najtežim teorijskim problemima, s gorućim temama naše epohe i našeg društva u njoj, kao i da njeguje kritičku autorefleksiju o vlastitoj znanstvenoj praksi. Takve njegove odlike došle su možda do najpunijeg izražaja sredinom 90-ih godina, kada se nad zagrebački fakultet političkih znanosti nadvila i najgora prijetnja u njegovoj povijesti. U situaciji ideološkog denunciranja i osporavanja znanstvenosti naše institucije te mogućeg udaljavanja niza viđenih zastavnika iz njegova personalnog sastava, Dag Strpić je, formirao i vodio stručnu skupinu za valorizaciju našeg fakulteta čija je Studija je uvjerljivo legitimirala zagrebački studij politologije i po najstrožim kriterijima usporedbe s najboljim takvim studijima na američkim i evropskim sveučilištima. Tim iznimnim pothvatom spašeno je akademsko dostojanstvo naše institucije nego je ujedno ostvaren i najviše stupanj njezine unutarnje homogenizacije, u otporu autoritarnoj vlasti i op-

ćoj atmosferi nacionalističkog jednogumlja.

Drugo, priznanje i zahvalnost dugujemo mu i kao formativnoj ličnosti moje generacije. Za njega je napisano da «naše generacije bez njega ne bi ni bilo». Ocjena nije pretjerana, ako se pod našom generacijom podrazumijeva grupacija mladih ljudi koji su se u javnom prostoru zajednički oblikovali u svojem specifičnom kolektivnom subjektivitetu, još od 1969-1970, u sklopu Saveza studenata Zagreba i Hrvatske te «Studentskog lista», a zatim preko omladinskog Centra društvenih djelatnosti i časopisa «Pitanja» (1975-1976), sve do časopisa «Naše teme» (1985-1990). Dakle, krug ljudi koji se načinom mišljenja i javnog djelovanja dovoljno jasno razlikuje od generacije 1968. ili od generacije 1971. Na čelu svih tih velikih kolektivnih angažmana bio je upravo Dag, koji se u društvu snažnih individualaca isticao svojom programskom pameću, organizacijskim sposobnostima, silnom aktivističkom energijom i publicističkom plodnošću.

Dvostruki dug

U devet godina glavna pouka naših kolektivnih pothvata bila je važnost čvrstih veza međusobnog povjerenja u izgradnji kolektivnog samopoštovanja. Nema nikoga od nas kojega to zajedničko javno-političko iskustvo nije oplemenilo u aktivističkom nemirenju s dogmatskim sivilom, s malograđanskim samozadovoljstvom, s nacionalističkim ekskluzivizmom - a u idealnoj težnji prema slobodnijem i pravednijem svijetu. Moj je dug prema Dagov dvostruk. S jedne strane obaveza da se najzad objavi njegova velika disertacija, da dovršim naše dvije zajedničke knjige, i da bar najvažnije njegove rukopise priredim za tiskanje. Ma kako takva obaveza bila zahtjevnija, neusporedivo je lakša od druge: da napišem(o) ono što je on od mene i nas očekivao da ćemo napisati.

(Iz slova na sahrani)

(Iz Portreti moje generacije)

STznanoSTmobilnoST

Šangaj

‘Putem svile’ na stručnu praksu u Kinu

Studentima koji nisu sigurni trebaju li se prijaviti na neke od programa mobilnosti u dalekim zemljama donosimo odgovor iz „prve ruke“. Marin Ajduk proveo je tri mjeseca u Kini na IAESTE stručnoj praksi i nipošto nije požalio. Doznajmo zašto!

RAZGOVARALA:

MARIA PLAZONIC ŠOLIĆ

Aktualni predsjednik SZ Sveučilišta i student druge godine diplomskog studija na FESB-u, Marin Ajduk, odlučio je provesti ljetne praznike na stručnoj praksi koju mu je omogućila međunarodna udruga IAESTE. Priznaje da isprva nije bio oduševljen saznajući da mu je praksa odobrena u Kini. U daleku zemlju ipak se odlučio zaputiti, i s nama podijelio dio od svog tromjesečnog iskustva.

Gdje si obavljao praksu?

Američko-švicarska tvrtka Mettler Toledo (MT) najveći je svjetski proizvođač vaga i svih vrsta laboratorijske mjerne opreme, a glavnina proizvodnje nalazi se u Kini. Zaprimili su prijave studenata iz mnogih zemalja za stručnu praksu, a primili su nas sedam. Sa mnom su tu još bili studenti iz Irske, Engleske, Švedske, Češke, Španjolske i Paname. Samo postrojenje u ChanZhou broji oko 2000 zaposlenika. Organizacija i radna etika su izvršne, a najviše me iznenadilo vidjeti da se nitko ne miješa u tui dio posla. Odmah po dolasku dobio sam dva mentora: jednog koji se brinuo za moj smještaj i ostale životne potrebe, a drugi mi je na poslu zadavao radne zadatke i vodio me kroz njih. Tijekom boravka surađivao sam na tri projekta i upoznao kompletan proizvodni proces: od ideje, planiranja, rizika, realizacije, proizvodnje pa sve do plasiranja proizvoda

na tržište ... U Kini se stalno prati tržište, i sve se podređuje željama kupaca.

Kako je izgledao prosječni radni dan u Kini?

Boravio sam kod obitelji jednog od kolega s posla. Ujutro po radnike iz cijelog grada dolaze autobusi i voze nas na posao. Kad krene iskrčavanje ispred vrata najednom se stvori rijeka ljudi... Dobio sam svoje radno mjesto i morao ispunjavati zadatke. Radi se od 8 do 17 sati. Pauza za ručak je od 11.30 do 13, i na nju svaki odjel ide odvojeno. Prve dane nisam znao što je dem, smršavio sam nekoliko kilograma. Tjedan dana trebalo je da naučim služiti se štapićima. Nakon ručka gase se svjetla i svi idu “ubiti oko” u uredu. To traje pola sata i vjeruju da će nakon toga biti mnogo produktivniji. Nakon posla je i večera nakon koje bi najčešće otišli do grada, na partiju stolnog tenisa ili badmintona. Tvrtka potiče zaposlenike na bavljenje sportom u slobodno vrijeme, pa su s nama nerijetko igrali razni šefovi i menadžeri. Jako su popularne karaoke, ali najčešće nakon posla jednostavno ostanu doma s obitelji gledajući TV i pri tome grickajući cijele kuhane kokoške nogice baš kao što mi uživamo u kolicama. Izlasci u noćne klubove nisu dio njihove tradicije, pa smo vikendima putovali.

Osim ChanZhou, koja si još mjesta posjetio i kakav su dojam ostavili o Kini?

Posjetio sam Peking, pravi tradicionalni kineski grad prepun svetih mjesta. Obišli smo Nebeski hram i Zabo-

ravljeni grad, te zanimljivosti poput Kung F u kazališta, planine Bamboo i Ljetne palače. Planinarili smo na Žutoplani. Najviše me impresionirao Kineski zid, najveća građevina na svijetu i jedina koja se vidi iz svemira. Osim Pekinga i okolice posjetili smo Nanjing, Šangaj, rijeku Yangtze... U Šangaju, koji je centar azijske ekonomije, zgrade su impresivne. Stakleni nebo-

“

Kina je prelijepa zemlja prepuna različitosti, a Kinezi jako optimistični, simpatični i spremni na upoznavanje

deri visine preko 600 metara, ekskluzivni hoteli i restorani, skupocjena auta i luksuz; a pored toga beskućnici koji peru zube u lokvi na cesti. Razlike između bogatih i siromašnih najviše su izražene u velikim gradovima. Kina je prelijepa zemlja prepuna različitosti, a Kinezi jako optimistični, simpatični i spremni na upoznavanje. Ipak, u dubljoj komunikaciji osjetio se da su i vrlo sramežljivi.

Koje su glavne razlike kineskog i hrvatskog obrazovnog sustava?

Njihov obrazovni sustav potpuno se razlikuje od našeg. Škole se razlikuju po kvaliteti i već tada djecu prisiljavaju

specijalizirati se na što užem području. Samo najbolji i najuporniji idu na fakultet. Na osnovu uspjeha u školi, pa čak i u vrtiću, ovisi koji fakultet mogu upisati. Sve je povezano i roditelji od ranih dana počinju planirati život svoje djece jer jako je teško uspjeti bez obrazovanja. Prediplomski studij traje 4 godine, a diplomski još 3. Mladi ljudi su premoreni nakon svega toga, ali ustraju kako bi bili što uspješniji i u konačnici osigurali sebi što bolji posao. Naći posao nije teško obzirom da je Kina trenutno najveće svjetsko tržište kao i najveći proizvođač. Tvrtke se bore za najkvalitetnije studente već na završnim godinama. Sa završenim tehničkim fakultetom posao se jako brzo nalazi. Ipak, obitelj je važnija od svega pa posao traže u svojoj sredini. Osnovni prioritet je pronaći posao, kupiti stan i auto a onda slijedi i ženidba. Tek kad im se sve to ispuni, postaju sretni i kompletni. Država potiče na kupnju prvog stana sa djelom iznosa. Jako se malo Kineza odlučuje na pronalazak posla u inozemstvu, ali svi žele otići barem na nekoliko mjeseci u Europu ili Ameriku pa su popularne tvrtke koje im to omogućuju.

Kakav je društveni život studenata u Kini?

Za razliku od naših studenata koji su angažirani u mnogim aktivnostima izvan studija, u Kini je to potpuna rijetkost. Imaju predavanja od 8 ujutro do 8 navečer s pauzom za ručak, pa nakon takvog dana najčešće idu gledati TV i spavati. Uglavnom nemaju hobbije i ne bave se sportom. Većinu

Tradicionalna odora kineskih kraljeva, Peking

U posjeti Ljetnoj palači u Pekingu

Kolege s posla u Mettler Toledu

Kineski zid

Tipična pekinška ulica

vremena uče ili rade. I kod njih postoji studentski zbor s identičnom organizacijom kao kod nas, a studenti iznimno cijene svoje predstavnike jer rijetki uspijevaju naći vremena za taj posao. To im poslije pomaže pri zapošljavanju jer poslodavci radije biraju one kojima mogu povjeriti više aktivnosti odjednom.

Jesu li Kinezi pokazali interes za Hrvatsku, i koliko se zna o nama u tim udaljenim krajevima?

U sklopu programa razmjene svatko od nas prezentacijom je predstavio svoju zemlju kolegama s posla. Zanimala ih je kultura, običaji, priroda, radničke navike... Naš jezik nalikuje im na ruski. Kad sam im pričao o našoj bogatoj baštini mislili su da im pričam bajku, nisu mogli shvatiti kako smo toliko toga sačuvali kroz povijest. Slike naše obale su ih impresionirale, posebno Plitvička jezera i Dalmacija. Čudilo ih je kako se tu netko nije sjetio izgraditi pokoji neboder! Rijetki su oni koji su posjetili Hrvatsku i njih su najviše dojmili Dubrovnik, Split i otoci. Ostali očito nisu očekivali da je zemlja iz koje dolazim toliko lijepa, i svi su izrazili želju vidjeti je uživo. Očekujem da će dosta njih već idući godišnji odmor provesti baš u Hrvatskoj! Za njih je naša obala, čista i nepreviše napućena, raj na zemlji. To i ne čudi jer je njihov okoliš jako zagađen, a takav dojam dodatno pospješuje vlaga i česta magla. U gradovima gotovo da i nema zelenih površina, sve je betonirano.

Što Kinezi najčešće jedu i je li njihova hrana ukusna?

U hrani nisam uživao. Prva tri tjedna je sam zatvorenih

očiju jer nisam znao što je jedem. Jedino poznato bila je riža. Riža za doručak, riža za ručak, riža za večer! Kuhana bez ikakvih dodataka, kvalitetnija i ukusnija nego kod nas. Uz nju jedu povrće i nešto malo mesa. Kruh i peciva nemaju. U trgovinama

“

„Najneugodnija“ jela koja sam probao bila, su crno ptičje jaje, filetirani kravlji jezik, morska zmija, kuhani kikiriki i preprženi škorpion

nisam raspoznavao namirnice pa i da sam htio skuhati nešto nisam mogao. Od kokoši uglavnom jedu glavu, krila i noge. Vole patke i guske, ali draže im je povrće. Hranu obično kuhaju, rijetko kad peku ili roštiljaju. „Najneugodnija“ jela koja sam probao, a za koja znam što su bila, su crno ptičje jaje, filetirani kravlji jezik, morska zmija, kuhani kikiriki i preprženi škorpion. Ali, zato odlično pripremaju biftek. I dalje njeguju ritual ispijanja čaja kojeg spremaju po tradicionalnoj recepturi. U gradovima se polako udomaćila zapadnjačka navika ispijanja kave koja cijenom još uvijek nije dostupna svima.

Što bi poručio kolegama koji nisu sigurni trebaju otići na studentski boravak ili stručnu praksu u inozemstvo?

Svim studentima preporučam da se uz fakultet društveno aktiviraju, ovisno o svojim interesima. Tako dobiju mogućnost putovati i volontirati na raznim projektima. Prijavom na programe razmjene studenata i stručne prakse može se putovati uz minimalne troškove. A iskustvo je neprocjenjivo: upoznavanje studenata iz cijeloga svijeta, danas dragocjeno radno iskustvo, širenje horizonata i na kraju ništa manje važno - upoznavanje sebe!

‘Gradić’ od 4 i pol milijuna ljudi

Chang Zhou je „gradić“ srednje-niže populacije u provinciji Jiangsu na jugoistoku Narodne Republike Kine. Smješten je u delti rijeke Yangtze, i broji nešto više od 4,5 milijuna stanovnika. U prošlosti Chang Zhou je bio komercijalno središte, naročito u distribuciji poljoprivrednih proizvoda. Osim industrije pamučnog tekstila koja je opstala tijekom proteklog stoljeća, razvijeni su pogoni za preradu hrane, a naročiti napredak doživljava i industrijsko inženjstvo. Sve to ovaj grad čini jednim od najjačih poslovnih centara Kine danas.

STnanoSTmobilnoST

EM2STEM radionica o mobilnosti i zapošljivosti

Poljski su studenti splitsko sveučilište predstavili kao destinaciju koja im je promijenila tijek studiranja

Piše:

ANA ČOŠIĆ, URED ZA MEĐUNARODNU SURADNJU SVEUČILIŠTA U SPLITU

U sklopu Erasmus Mundus projekta EM2STEM na Sveučilištu u Novom Sadu je 14. i 15. listopada organizirana radionica na kojoj su predstavljeni rezultati projekta koji traje od 2010., a koji je omogućio razmjenu studenata i osoblja između sveučilišta EU i zemalja Zapadnog Balkana. Radionici su nazočili predstavnici ustanove koordinatora projekta City University London te partnerskih ustanova: Lappeenranta University of Technology, University of Warsaw, Wrocław University of Technology, Polytechnic University of Tirana, University of Tuzla, UBT Kosovo, University of St Kliment Okridski, Bitola, University of Niš, University of Novi Sad, University of Split.

Prvi je dan bio posvećen prezentaciji primjera dobre prakse mobilnosti korisni-

ka, od studentske svih razina do nastavničke i administrativne. Sveučilište u Splitu prezentirano je iz raznih perspektiva: odlazni studenti Ante Tojčić i Frano Barbić opisali su svoja iskustva u Londonu i Limericku gdje su proveli akademsku godinu 2011./2012., dok smo posebno ponosni na priče dolaznih studenata s Tehničkog Sveučilišta u Wrocławu, Marzen Podhorsku, Damiana Gatkowskog i Sandru Wijas.

Veza mobilnosti i zapošljivosti

Oni su Sveučilište u Splitu predstavili kao destinaciju koja je promijenila tijek njihovog studiranja i životnog puta, zahvaljujući ponudnim studijskim programima, susretljivosti profesora na fakultetima (Kemijsko-tehnološki fakultet i Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije) i sveučilišnog Ureda za međunarodnu suradnju.

Drugi dan je ponudio platformu za prezentacije i raspravu o vezi između mobilnosti i zapošljivosti te osim predstav-

nika visokoškolskih ustanova ugostio i predstavnike poduzeća poput PricewaterhouseCoopers iz Sarajeva, Howden Compressors Ltd iz Londona, Ericsson Nikola Tesla iz Zagreba te CEZ Shperndarje Albanija, koji su govorili o svojim aktivnostima vezanim uz suradnju s visokoškolskim ustanovama i zapošljavanje studenata, s posebnim osvrtom na značaj vrednovanja iskustva mobilnosti kod zapošljavanja.

Predstavnica Sveučilišta u Splitu, Aleksandra Banić, održala je prezentaciju na temu povezanosti mobilnosti studenata i sveučilišnih usluga savjetovanja u karijeri, dok je Ana Čosić predstavila ulogu Sveučilišta u projektu te održala prezentaciju o održivosti partnerstava nastalih iz projekta. Projekt EM2STEM ulazi u svoju završnu fazu, a ova radionica se pokazala prilikom za povezivanje studenata korisnika mobilnosti s aktivnom ulogom i preuzimanjem inicijative na tržištu rada.

Predstavnici splitskog sveučilišta

Mobilni svijet na FESB-u

Mobile Monday Split kojeg je organizirala tvrtka Profico održan je 4. studenog na FESB-u. Mobile Monday je događaj koji se održava u većini velikih gradova u svijetu, a tematika je razvoj mobilnih aplikacija i mobile svijet općenito. Na događaj dolaze razli-

čiti profili sudionika, od tvrtki koje se bave mobilnim razvojem, freelancera, budućih developera pa do potencijalnih klijenata i drugih ljudi koje tematika i kontakti zanimaju. Mobile Monday Split će se održavati svakog prvog ponedjeljka u mjesecu, a sve obavi-

jesti mogu se pratiti na www.profi.co/blog. Događaj se sastoji od jednog do dva predavanja i networkinga, na kojem se može upoznati sa ljudima iz struke i ostvariti vrijedne kontakte koji mogu prenijeti znanje i iskustvo, odnosno ponuditi poslovnu priliku.

Zaljubljenik u posao, svoje učenike i studente

IN MEMORIAM Mr. sc. Željko Pivac, 1934 - 2013.

Tijekom ljetnih mjeseci preminuo je Željko Pivac, magistar znanosti, sveučilišni viši predavač u miru.

Rođen je 1934. godine u Podgori. U istom mjestu započeo je školovanje, a tijekom ratnih godina s obitelji odlazi u dalmatinski zbjeg El Shatt, gdje nastavlja u pustinjским šatorima započeto osnovno obrazovanje. Vrativši se u domovinu, nakon oslobođenja, u Makarskoj završava više razrede osnovne škole (odnosno niže razrede gimnazije).

Zarana se opredjeljuje za učiteljsko zvanje. Godine 1949. upisuje se u Učiteljsku školu u Dubrovniku, školu s dugogodišnjom tradicijom u obrazovanju osnovnoškolskih učitelja. Za vrijeme srednjoškolskog obrazovanja zainteresirao se za pedagoško područje te je 1956. godine upisuje studij pedagogije i psihologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Magistrirao je 1984. godine.

Prvo namještenje dobio je kao učitelj u selima Dalmatinske zagore. Godine 1961. zaposlio se kao profe-

sor Učiteljske škole u Splitu gdje je predavao više predmeta (Psihologiju s logikom, Pedagogiju i Historiju pedagogije). Radni odnos na pedagoškoj akademiji u Splitu zasnovao je 1967. godine. Na Akademiji je predavao na Katedri za razrednu nastavu (Osnove metodike razredne nastave s praktičnim vježbama) i na Katedri na zajedničkoj studij (Pedagogija, Didaktika). Nakon reformiranja studijskog programa 1969. godine preuzeo je kolegije Metodika nastave upoznavanja prirode i društva, Metodika elementarne nastave matematike na Katedri za razrednu nastavu te Didaktika (na svim studijskim grupama). Integracijom Pedagoške akademije u Splitu i Filozofskog fakulteta u Zadru u novu visokoškolsku ustanovu Filozofski fakultet u Zadru (OOUR društvenih i humanističkih znanosti u Zadru i OOUR prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja u Splitu) nastavio je raditi kao viši predavač Didaktike na svim studijskim grupama. U ak. god. 1993./94. uveo je kolegij Predškolska pedagogija na studiju predškol-

skog odgoja. Za potrebe istog studija uveo je izborni kolegij Predškolski kurikulum i predavao ga dvije akademske godine. Niz godina predavao je i na tečaju dopunskog pedagoško-psihološkog obrazovanja. Tijekom radnog vije-

ka honorarno je radio na Filozofskom fakultetu u Zadru, Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu, Umjetničkoj akademiji u Splitu te u Centru za pedagošku izobrazbu u Zagrebu. Umirovljen je 1999. godine kao viši predavač Fa-

kulteta prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja u Splitu. Nakon odlaska u mirovinu honorarno je radio na više visokoškolskih ustanova.

Mr. sc. Željko Pivac surađivao je s više strukovnih udruženja. Bio je višegodišnji član Pedagoškog društva u Splitu i Hrvatskog pedagoško-književnog zbora u Zagrebu. Istaknuo se i kao predavač u Školi za roditelje, koje je niz godina djelovala pri Općinskoj konferenciji Saveza društava „Naša djeca“ u Splitu. Sredinom devedesetih godina bio je član Izvršnog odbora Društva „Naša djeca“ u Splitu.

Pored značajne nastavničke uloge mr. sc. Željko Pivac istaknuo se i kao znanstvenik, istraživač, suradnik na više znanstvenih projekata, podnositelj izlaganja na više znanstvenih i stručnih skupova i konferencija te kao autor brojnih pedagoških rasprava. Velik broj radova objavio je u domaćim pedagoškim časopisima (Napredak, Školski vjesnik i dr.) te u zbornicima radova s različitih skupova i konferencija.

Njegov posljednji javni nastup bio je na znanstvenom

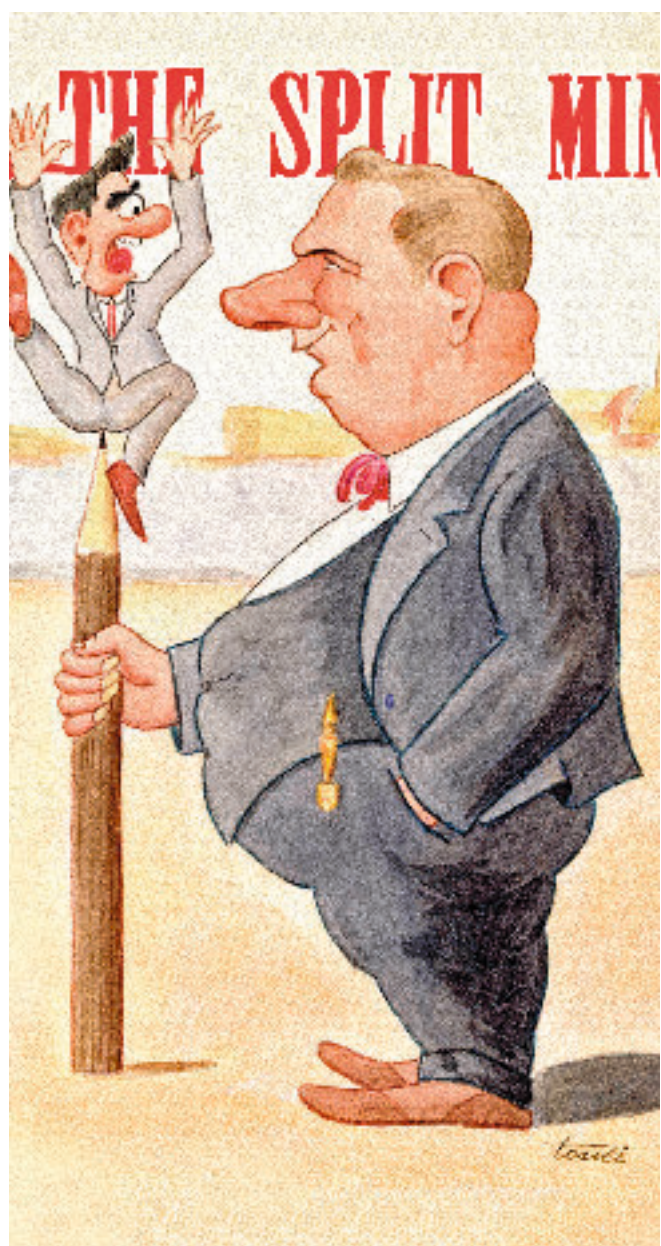
kolokviju „Kompetencije suvremenog učitelja i odgojitelja – izazov za promjene“, održanom na Filozofskom fakultetu u Splitu u prosincu 2012. godine povodom 50. godišnjice učiteljskog studija i 40. godišnjice odgojiteljskog studija na Sveučilištu u Splitu. Izložio je rad o značenju prakse u obrazovanju učitelja. Obećao je dostaviti rad za monografiju, ali je smrt bila brža.

Slavni Tolstoj na jednom mjestu kaže: „Kad učitelj sjedini ljubav prema poslu i prema učenicima, on je dobar učitelj“. Upravo je takav bio mr. sc. Željko Pivac, zaljubljenik u svoj posao, svoje učenike i studente.

Mr. sc. Željko Pivac, istaknuti sveučilišni nastavnik, znanstvenik, učitelj učitelja, plodan pedagoški pisac ostaje u trajnom sjećanju svojih kolega i studenata. S posebnim ponosom čuvat ćemo uspomenu na njega, jer je ponos svih koji su ga poznavali, osobito splitskog pedagoškog kruga.

Zbogom, častni UCITE-LJU.

BRANIMIR MENDES
FILOZOFSKI FAKULTET U SPLITU

11. broj Split Mind-a

Sredinom srpnja iz tiska je izašao novi, 11. broj studentskog časopisa za književnost i kulturu „The Split Mind“. Novi broj zadržao je grafički izgled prošlog, obljetničkog broja, uz nekoliko sitnih ispravaka i dopuna pa su tako, među ostalim, u novom broju prvi put objavljene detaljne upute suradnicima te je na poledini omota, uz cijenu izraženu u kunama, istaknuta i cijena u eurima.

Kao i u prošlom broju, sadržaj časopisa podijeljen je u nekoliko rubrika i podrubrika: Poezija; Poezija (One by one); Prijevodi (Poezija); Proza; Proza (Iz naftalina); Eseji, osvrti i kritike... te Likovni prilozi. No, za razliku od nekoliko prethodnih brojeva, u ovom je broju smanjen broj autora, čime je pojedinim autorima narastao broj objavljenih priloga.

Nekoliko obljetnica

Najznačajnija promjena u odnosu na dosadašnje brojeve uočljiva je u likovnom djelu časopisa. Naime, uredništvo je prvi put unaprijed odredilo teme autorima likovnih priloga te je tako nastalo nekoliko zaokruženih cjelina, uglavnom popraćenih tekstovima iz rubrike Eseji, osvrti, kritike... Iznimka su stripo-

vi trojice autora (Frano Petar Rismondo, Edo Segvić i Miro Župa), koji su tematski neodređeni te fotografije iz projekta „Četiri fotografa - četiri sveučilišna grada“ (Darko Alfirević - Mostar, Marijan Blažina - Rijeka, Lili Zane - Split i Tomislav Špilek - Zagreb) koje su, iako tematski određene, u časopisu samostalno. Također, tu su i fotografije trinaestogodišnje Ariane Mamić, nastale prije godinu dana, koje nisu unaprijed tematski određene, ali ih je uredništvo povezo s člancima o proslavi rođendana najznačajnije hrvatske pjesnikinje XX. stoljeća, Vesne Parun (1922.-2010.). U istom bloku objavljeni su i crteži - ilustracije splitskog slikara Olivera Mišure, koje su javnosti prvi put predstavljene na ovogodišnjoj, trećoj po redu večeri poezije „Bila sam dječak“, održanoj 10. travnja 2013. u Gradskoj knjižnici Marka Marulića u Splitu - odjel Meje, u organizaciji uredništva TSM-a.

Pisanim i likovnim radovima, uredništvo je obilježilo još nekoliko obljetnica, 90. godišnjicu rođenja poznatog splitskog novinara Miljenka Smoje (1923.-1995.) te 90. godišnjicu rođenja poznatog splitskog arhitekta, znan-

stvenika i sveučilišnog profesora, prof. dr. sc. Jerka Marsorovića (1923.-2009.).

U spomen na stari Split

Naslovnica novog broja i prilog u koji posvećeni su Ljubomiru Ljubi Penoviću (1900.-1943.), zapaženom splitskom karikaturistu iz razdoblja između dvaju svjetskih ratova, čiji su život i djelo gotovo pali u zaborav. No, zahvaljujući Penovićevom najmlađem sinu Tonču, koji je prema crtežima objavljenima u splitskom „listiću za visti i šalu ‘Standarac’“ rekonstruirao dio očevih karikatura te je sastavio popis karikatura objavljenih u „Standarcu“, kao i kratak životopis Ljube Penovića, splitskoj i hrvatskoj kulturnoj javnosti omogućen je uvid u djelo čovjeka koji je u samo nekoliko godina objavio više od 800 karikatura poznatih i nepoznatih ljudi ondašnjeg Splita, uglavnom popraćenih šaljivim komentarima.

Od ostalih priloga vrijedno je spomenuti eseje Zorana Brajevića o prepisci između poznatog austrijskog književnika Stefana Zweiga (1881.-1942.) i njegove žene Frederike Zweig (1882.-1971.) te između Stefana Zweiga i jednog od najpoznatijih i naj-

značajnijih svjetskih skladatelja prve polovice XX. stoljeća, Richarda Straussa (1864.-1949.), odnosno prijevode tih prepiski popraćene Brajevićevim komentarima, kao i obilje proznih i pjesničkih uradaka, među ostalim i pjesama nagrađenih na drugom po redu „Natječaju za najbolju neobjavljenu pjesmu“ Gradske knjižnice Solin, uz komentar Nade Topić.

Također, kao i u nekoliko prethodnih brojeva, uredništvo je dio novog broja posvetilo očuvanju lokalnog govora - splitske čakavštine, objavljujući zaboravljene zapise splitskog kroničara, pošćera Ivana Ivka Kovačića (1897.-1981.), kao i čakavsku poeziju splitske pjesnikinje Sonje Senjanović Peračić.

„The Split Mind“, višejezični časopis za književnost i kulturu, potekao je s Odjela za anglistiku Filozofskog fakulteta u Splitu. Začetnici tog projekta bili su dvojica profesora s tog Odjela, dr. sc. Simon J. Ryle i prof. dr. sc. Brian Daniel Willems. Ime časopisu dala je prof. Jelena Novaković. Časopis izlazi od 2005. te je do sada objavljeno 11 brojeva, nastalih u suradnji nekolicine profesora i studenata Splitskog i Mostarskog sveučilišta.

Piše:
TINA POKLEPIĆ-PERIĆ

Articulum fellowship, jedna od najprestižnijih stipendija u Europi, prvi put je dodijeljena jednom hrvatskom liječniku, i to doktoru Mislavu Radiću iz Splita 2011. godine. Articulum fellowship je stipendija za mlade liječnike, reumatologe ili ortopede, koju dodjeljuje Articulum, neprofitna edukacijska inicijativa, sastavljena od mreže europskih liječnika i centara izvrsnosti iz područja reumatologije. Cilj je Articuluma promicati kvalitetu u razmjeni informacija, edukaciji i vođenju bolesti te upravljanju boli.

Dr. sc. Mislav Radić specijalist je interne medicine, zaposlen na Odjelu reumatologije i kliničke imunologije splitskoga KBC-a Križine te docent na Katedri za internu medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Područje je njegova interesa sustavna skleroza (sklerodermija), kronična, autoimuna bolest, karakterizirana fibrozom kože, krvnih žila i unutarnjih organa, zbog čega je prognoza ove bolesti izuzetno nepovoljna s visokim rizikom smrtnosti. Etiologija sustavne skleroze još uvijek je nepoznata, pa iako relativno rijetka, prevalencija ove bolesti u Dalmaciji je među najvišim u Europi.

Klinika koja je dala pola njemačkih nobelovaca

Zanimljivu znanstvenu karijeru ovog mladog splitskog liječnika, odmah po obranjenju doktoratu na splitskome Medicinskom fakultetu, obilježila je spomenuta stipendija, koja mu je omogućila jednogodišnji boravak i osobni razvoj među najpriznatijim medicinskim stručnjacima na svjetskoj razini, tzv. observership, kombinaciju kliničkog rada i istraživanja, na odjelu Reumatologije i kliničke imunologije u berlinskoj, svjetski poznatoj, Charitè klinici.

Klinika Charitè jedna je od najvećih sveučilišnih klinika u Europi i smatra se međunarodnim centrom izvrsnosti u edukaciji, u kojoj se radi, istražuje i podučava prema najvišim međunarodnim standardima. Bolnica se prostire na četiri lokaliteta, sadržava više od 100 klinika i instituta unutar 17 Charitè centara. Zapošljava oko 13.200 zaposlenika i ima godišnji proračun od 1,3 milijarde eura. Jedna je od pet takvih klinika u svijetu te prva u Europi. Godine 2010. klinika je proslavila 300 godina svoga postojanja, a zanimljivo je da više od polovice njemačkih dobitnika Nobelove nagrade, kao što je primjerice Robert Koch, dolaze upravo iz klinike Charitè. U Klinici

Mislav Radić otvara vrata suradnji Splita i Berlina

Rad dr. sc. Mislava Radića otvorio je mogućnost da se istraživanja započeta u klinici Charitè nastave na Odjelu reumatologije i kliničke imunologije splitskoga KBC-a te tako ostvari prva suradnja splitske i berlinske klinike

Charitè, dr. Radić je sudjelovao u istraživačkom projektu o mehanizmima nastanka sklerodermije, radeći i učeći od najboljih.

To dokazuju i visoko postavljene kriterije za znanstveno napredovanje u Charitè klinici, gdje se za izbor u zvanje profesora očekuje pet objavljenih radova kumulativnog učinka odjeka (impact factor; IF), većeg od 30, i to isključivo iz svoga područja rada, uz uvjet da je kandidat prvi ili zadnji autor, dakle voditelj istraživanja ili mentor.

Neupitni autoriteti u području reumatologije

Imena voditelja projekta profesora Gerda R. Burmestera, kao i voditeljice tima za istraživanje sklerodermije i sistemskog lupusa u kojem je sudjelovao dr. Radić, profesorice Gabriele Riemekasten, nezaobilaznih autoriteta u području reumatologije na svjetskoj razini, samo su još jedan dokaz snage kompeticije unutar koje se usavršavao i naš dr. Radić. Mlada profesorica Riemekasten na čelu je istraživačke grupe njemačkog Istraživačkog centra za reumatizam, članica je savjetodavnog Odbora za reumato-

logiju Berlin-Brandenburg, a uključena je i u njemačku te europsku mrežu skleroderme. Trenutačno vodi tzv. Basic research, odnosno bazična istraživanja za cijelu Europu pri Eulerovoj skupini za istraživanje sklerodermije tzv. Eustar skupini (EULAR Scleroderma Trials and Research). Skupina Eustar osnovana je 2002. godine, a cilj joj je promicati svjesnost, razumijevanje i istraživanja sklerodermije diljem Europe.

Ponesen okruženjem u kojem je boravio, ali i svojim iznimnim zalaganjem dr. sc. Mislav Radić je već nakon šest mjeseci rada u berlinskoj klinici Charitè osmislio tri projekta na temu sustavne skleroze. Projekti su prihvaćeni i nastavljaju se i dalje jer je doktor Radić ostao dijelom berlinskoga tima.

Dnevna bolnica za reumatološke pacijente

No njegov boravak u Berlinu urodio je još nečim, za nas jako važnim: otvorio je mogućnost da se istraživanja započeta u klinici Charitè nastave na Odjelu reumatologije i kliničke imunologije splitskoga KBC-a te tako ostvari prva suradnja splitske i berlinske

klinike.

Odjel reumatologije splitskoga KBC-a Križine jedini u cijeloj Dalmaciji skrbi se za sve reumatološke i ostale imunološke bolesnike, na čelu s pročelnicom, prof. dr. sc. Dušankom Martinović Kaliterna, koja, prema riječima dr. sc. Radića, sve svoje kolege potiče da istražuju, hrabri njihov entuzijizam i znanstvenu radoznalost, jer je provjera kliničke primjenjivosti znanosti ključ bolje skrbi za pacijente i dokaz znanstvene autentičnosti.

Upravo je na ovom Odjelu zaživjela i Dnevna bolnica za reumatološke pacijente, a sve kako bi im se pružila najbolja moguća skrb. Potporu nastanku dnevne bolnice pružila je Udruga oboljelih od kolagenoza, bolesti vezivnoga tkiva, kao što su reumatoidni artritis, lupus i sustavna skleroza. Osnovana 2004. godine, prva je takva udruga u Hrvatskoj, a broji više od 230 članova iz Dalmacije i šire regije. Zajedničkim snagama liječnici i sestre s Odjela reumatologije i članovi udruge rade na poboljšanju uvjeta liječenja, organiziraju predavanja, savjetovanja, pružaju psihološku potporu i nužnu fizikalnu terapiju oboljelima. Na Odjelu je liječenje usklađeno s europskim standardima, dostupni su novi lijekovi i suvremena dijagnostika, iako potrebe, nažalost, često nadmašuju dopuštene financijske okvire.

Nove prilike za splitski KBC i Hrvatsku

No, bez obzira na realne mogućnosti, doktor Mislav Radić, kao i cijeli tim Odjela za reumatologiju splitskog KBC-a Križine, dokazuju da se i kod nas može raditi prema svjetskim standardima. Kompeticija je za njih pravi pokretač znanja, pa odatle dodatna važnost suradnje s berlinskom klinikom Charitè. Prilika je to za učenje, razmjenu znanja i usporedbu sa svijetom, ali i potvrdu onoga što je kod nas dobro, primjenjivo i održivo.

Povjerenje koje je doktor Radić stekao među kolegama na uglednoj berlinskoj klinici otvorilo je vrata i stvorilo nove prilike splitskom KBC-u, ali i cijeloj Hrvatskoj.

Voden radnim motom koji glasi: working, finishing and publishing, ovaj je mladi liječnik marljivo istražujući, dovršavajući započeto i sustavno objavljujući rezultate svoga rada, stekao respektabilan broj provedenih istraživanja i objavljenih radova. Naime, dosad je objavio 41 rad u indeksiranim časopisima (s nepunih 40 godina života!), od čega je 31 objavljen u časopisima indeksiranim u Current Contentsu, što je mjera i uvjet znanstvenog napredovanja u Hrvatskoj. Iskustvo vođenja istraživanja i pisanja stručnih radova dovelo ga je do mjesta pomoćnika urednika medicinskog časopisa European Journal of Medical Research. Svojim impresivnim životopisom, svestranim zalaganjem, kako u znanosti, tako i u struci, a prije svega predanim i toplim, ljudskim odnosom prema svojim pacijentima, doktor Mislav Radić nas uči što znači biti posvećen svom cilju i uzor je kakvog trebaju sadašnji i budući mladi liječnici.

Istraživanja sustavne skleroze

Istraživanja provedena u sklopu projekta u Berlinu tiču se još uvijek nepoznate etiologije, ali i patogeneze sustavne skleroze. Dijelovi tih istraživanja prezentirani su na ovogodišnjem europskom kongresu reumatologa - Euler Meetingu, koji se od 12. do 15. lipnja održao u Madridu, a odnose se na proučavanja specifičnih citokina kao mogućih prediktora pogoršanja funkcije pluća i mortaliteta oboljelih od sustavne skleroze. Istraživanja vezana za još uvijek slabo poznate faktore zadužene za upalu i oštećenje krvnih žila, i konačno fibrozu zahvaćenog tkiva, osobito u ranim stadijima bolesti, kao i istraživanja u kojima je berlinski tim otkrio dokaze koji ukazuju na direktan utjecaj specifičnih auto-antitijela u patogenezi bolesti, predstavljena su početkom godine na 33. Europskoj radionici reumatoloških istraživanja (33rd European Workshop for Rheumatology Research) u Pragu. Ostala istraživanja bit će prezentirana na Trećem svjetskom kongresu o sustavnoj sklerozi (3rd Systemic Sclerosis World Congress) koji će se u veljači iduće godine održati u Rimu. Tri rada o spomenutim istraživanjima napisana su i poslana na recenziju, a u izradi je još jedan vrijedan projekt, a taj je analiza Eustarove baze podataka kliničkih parametara o sklerodermiji, na razini cijele Europe.

izdavaštvo

GODIŠNJAK TITIUS, časopis za interdisciplinarna istraživanja porječja Krke, 3. i 4. broj

Dalmacija i Pokrčje

Treći broj Godišnjaka Titius obiluje radovima u kojima se problematizira različita i bogata baština Pokrčja i Dalmacije, a upravo tako je koncipiran i projekt i programska orijentacija ovog časopisa (podnaslov)

U okviru tematskog bloka – Regionalne i subregionalne studije: Dalmacija i Pokrčje - časopis sadrži jedanaest radova nastalih u povodu istoimenog znanstvenog kolokvija održanog u Splitu. Izvan tematskog bloka 3. broj donosi dva rada, tri prikaza i nekoliko riječi sa predstavljanja broja 2. Titiusa.

Odnos historije i sociologije

Uvodne napomene te Literature o temi broja donosi gl. urednik Titiusa Šime Pilić, ujedno i autor prvog priloga: Regionalne i subregionalne studije: Dalmacija i Pokrčje u kojem se definiraju ključni pojmovi poput regije, re-

Treći broj Godišnjaka Titius obiluje radovima u kojima se problematizira različita i bogata baština Pokrčja i Dalmacije, a upravo tako je koncipiran i projekt i programska orijentacija ovog časopisa

gionalizacije i regionalizma. Kroz odnos historije i sociologije autor analizira povijesne procese u Dalmaciji polazeći od Parsonsovih pretpostavki o počecima sustava modernih društava.

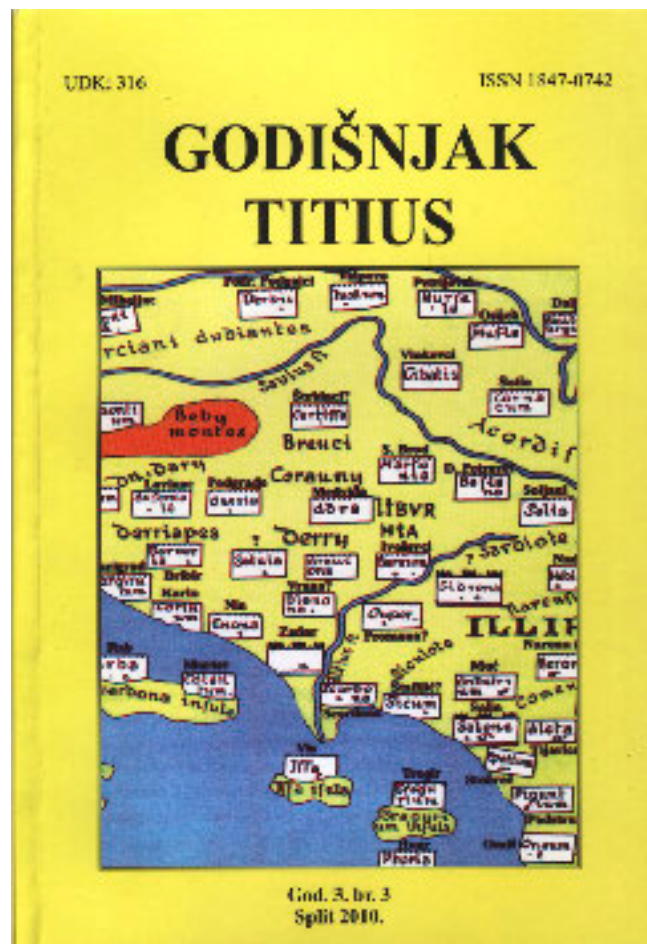
U tekstu Slobodana Bjeļajca Regionalna sociologija: od makroregije do mikroregije definirani su pojmovi regionalnog, subregionalnog i mikroregionalnog centra, centara razvojnog područja i podcentara.

Ivo Šimunović u prilogu Povijesno i aktualno značenje Krke u regionalnom okupljanju i razvoju ukazuje na

neke povijesne, geografske i razvojne čimbenike koji su utjecali na višestoljetni kontinuitet Pokrčja kao regionalnog prostora. Teorije regionalnog razvoja u ekonomskoj literaturi rad je u kojem autor Jakša Puljiz regionalni razvoj promatra u kontekstu globalnih promjena u posljednja dva desetljeća, analizirajući pristupe regionalnom razvoju kroz različite teorijske pravce i koncepte.

Izvorni terenski zapisi

Nenad Cambi u radu Projekt Burnum: mogući zamaš-

njak razvoja gornjeg porječja Krke (Pokrčje), ističe da je jedan od projektnih ciljeva „dobiti arheološke zone koje bi se koristile u svrhe razvoja turizma i u gornjem porječju Krke“. U radu Šibenik i njegov teritorij na osmanskoj plovidbenoj karti iz 1521. godine autorica Mirela Slukan Altić na primjeru atlasa iz

1521. analizira osmanski interes za „kartiranje istočne obale Jadrana“. Dragan Markovina, autor rada Gospodarski potencijali Pokrčja u svjetlu protoindustrializacijskih kretanja (na prijelazu 18. i 19. stoljeća), posebno se osvrće na ulogu šibenske i skradinske luke, te eksploataciju ugljena u Siveriću.

Marko Dragić u prilogu naslovljenom Duhovna baština Hrvata u šibenskom zaleđu interpretira izvorne terenke zapise. Ivan Bošković piše o smrti i sprovodu Silvija Strahimira Kranjčevića u radu Jedna sličica, povod za podsjećanje: Mihovil Nikolić (prilog kulturnoj topografiji Titiusa). U posljednjem prilogu tematskog bloka Zabio-kovlje kao prostor prožimanja, Slavo Kukić analizira identitetsko prožimanje ljudi Zabiokovlja s obiju strana granice – RH i BiH.

Učenici o likovnoj kulturi

Uvrštena su dva priloga izvan tematskog bloka: prvi je Stavovi učenika četvrtih razreda osnovne škole o likovnoj kulturi i ocjenjivanju u nastavnom predmetu likovna kultura, Dubravke Kušćević, Snježane Dobrota i Marijane Burazer.

Drugi je rad autorice Marije Lončar, Korištenje dokumentarnih izvora u sociološkim istraživanjima. Uz sažetke radova na hrvatskom, engleskom i talijanskom jeziku, te kazalo ključnih riječi, br. 3. donosi i tri prikaza - jedan Gorane Bandalović, te dva Velimira Karabuve.

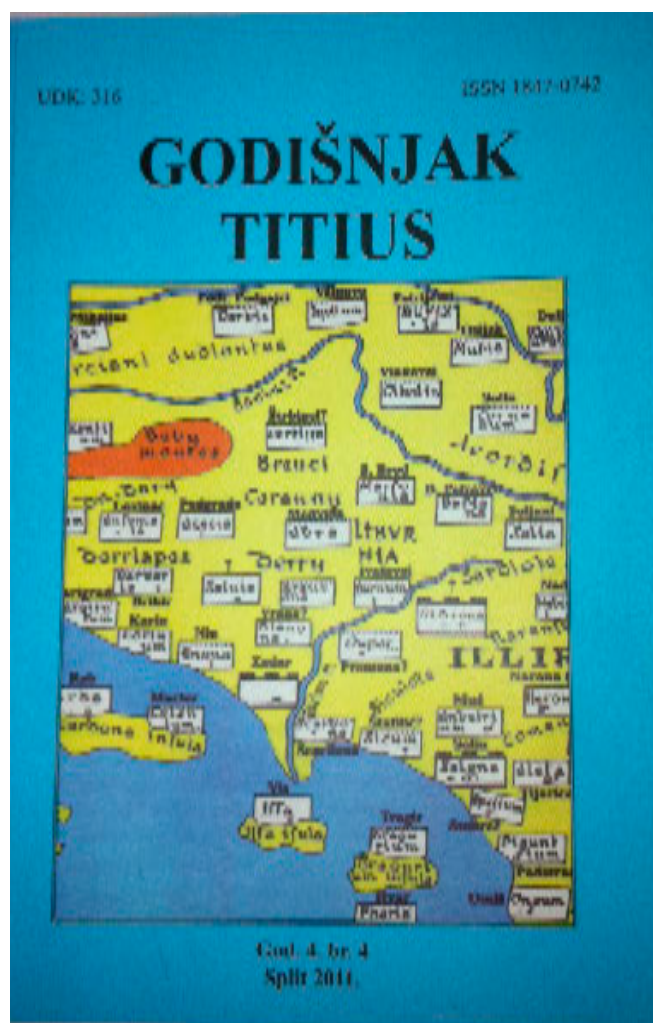
Sa predstavljanja br. 2. Godišnjaka Titius - Zaštita prirodne i kulturne baštine, donesene su riječi akademika Ivana Cifrića, prof. Drage Roksandića i ravnatelja SVK Petra Krole.

Dr. sc. Gorana Bandalović, viša asistentica na Odsjeku za sociologiju FF u Splitu

Zapisi Vladimira Ardalića

Kolokvij Regionalne i subregionalne studije i etnologija: Dalmacija, Pokrčje i Bukovica u zapisima Vladimira Ardalića su zajednički organizirali projekt TITIUS (Filozofski fakultet u Splitu), TRIPLEX CONFINIUM (Filozofski fakultet u Zagrebu) i SKD „Prosvjeta“, Zagreb. O djelovanju Vladimira Ardalića, etnografa i folklorista koji zadnjih godina izaziva pojačan interes znanstvenika i institucija, 4. br TITIUSA donosi dvadeset priloga.

Pietro Plas sa Sveučilišta Gent iz Belgije u radu „Narod, govor, Akademija: interdiskurzivnost i kolektivni identitet u jednoj sjevernodalmatinskoj etnografiji 1899-1900“ tematizira početke razvoja etnografije u Hrvatskoj. Temu broja otvara rad Živka Bjelanovića o djelu Vladimira Ardalića „Bukovica: narodni život i običaji“, izdanju Prosvjete, što ga je priredio, te popratio predgovorom, komentarom i rječnikom sam Bjelanović. Povjesničar Drago Roksandić piše Vladimir Ardalić o sebi i drugima - Drugi i Ardalić, prilogu kojemu se opširno razmatra suradnju Ardalića s urednicima Zbor-

Četvrti broj GODIŠNJAKA TITIUS donosi radove nastale povodom drugog znanstvenog kolokvija organiziranog na projektu TITIUS, u Kistanjama, 6. studenog 2010.

nika za narodni život i običaje JAZU (danas HAZU) Antunom Radićem i D. Boranićem, te s osnivačem starohrvatske arheologije Lujom Marunom. Vicko Kapitanović s Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu, na temelju arhivskih izvora piše o Religioznom životu i međusobnim odnosima katolika i pravoslavaca na području Skradinske biskupije u 18. stoljeću.

Ardalićevo djelo trajne vrijednosti

Autori s Filozofskog fakulteta u Splitu dali su najviše priloga: O Bukovici u mletačkoj demografskoj i vjerskoj politici 18. stoljeća referira Dragan Markovina, Ivan Mimica daje Prikaz hajduka u djelima Al-

berta Fortisa, Ivana Love-rića i Vladimira Ardalića, Ivan Bošković piše o Tradicijskim sadržajima u Ardaliće- v u i Araličinu djelu, a Marko Dragić o Pravoslav-

nom Božiću u Ardalićevim i suvremenim zapisima. Renata Relja piše o Metodološkim posebnostima suvremenog etnografskog istraživanja, a Gorana Bandalović i Ivanka Buzov o Odnosima u seljačkoj obitelji i položaju žene u zagorskoj Dalmaciji pišu uspoređujući nalaze Ardalića o položaju žene u Bukovici i F. Ivaniševića u Poljicima.

Slijede tri stručna priloga: Rajko Dobrijević piše o Ardalićevom djelu trajne vrijednosti, Velimir Ka-

rabuva o Životnosti govora Ardalićeve Bukovice, a Stipe Bulić donosi osvrt na Ardalićevo kazivanje Kakove snage ima u svijetu. Slijedi rad Šime Pilića, Sociologija, etnologija i Ardalićeva Bukovica u kojemu raspravlja o odnosu sociologije, etnologije i povijesti, a posebice o daru kao društvenoj poruci (M. Mauss).

Izvan temata broja 4. Snježana Buzov, sa Sveučilišta Ohajo SAD, objavljuje izvorni znanstveni rad Petrova Gora, Vlaška nahija, pisan na temelju njena vlastita prijevoda osmanskoga (turskog) deftera nahije Petrove Gore (danas Moseć) iz godine 1585.

Od četiri prikaza Dragana Markovine i Velimira Karabuve tri se neposredno odnose na tematski blok ovoga broja časopisa.

Sudionici kolokvija posjetili su rodnu kuću Vladimira Ardalića i obišli njegov grob u -ervrkama. Razgledali su i amfiteatar Burnum kod Ivoševaca gdje ih je s rezultatima dosadašnjih istraživanja upoznao akademik Nenad Cambi, voditelj projekta Burnum.

Velimir Karabuva, prof. književni kritičar i humanist

Stipan Janković: I mi u Splitu trebamo sveučilišnu nakladu!

Piše:

MAJA PEJKOVIĆ-KAČANSKI

Svaki profesor, da bi doista bio profesor u pravom smislu te riječi, morao bi napisati udžbenik za svoje studente

Prof. dr. sc. Stipan Janković je u proteklih petnaestak godina objavio čak dvadeset pet knjiga i monografija u svojstvu autora/suautora ili urednika/suurednika. Dovoljan je to povod za razgovor s profesorom Jankovićem.

Pored čitavog niza odgovornih funkcija koje obnašate, veliku energiju ulažete u izdavaštvo. Zašto?

Od 1998. donedavno bio sam predstojnik Zavoda za radiologiju Kliničkog bolničkog centra Split i redoviti sam profesor na Medicinskom fakultetu u Splitu čiji sam dekan bio od 2005. do 2009. godine. Od 2010. godine dekan sam sveučilišnog Odjela za zdravstvene studije. Predajem i na Pravnom fakultetu u Splitu, na poslijediplomskom tečaju stalnog medicinskog usavršavanja prve kategorije predmet „Liječnička pogreška“. Smatram kako je u najmanju ruku moralna obveza svakog nastavnika osigurati nastavničko štivo na hrvatskom jeziku. To bi zapravo trebala biti osobna odgovornost svakog znanstvenika. Ja sam u svom dosadašnjem izdavačkom radu stvarao timove najboljih suradnika i dijelio im poglavlja koja su obrađivali. Što se tiče obveze same institucije, kao dekan Medicinskog fakulteta, a sada sveučilišnog Odjela za zdravstvene studije i predstojnik Zavoda za radiologiju KBC-a Split, imao sam namjeru splitski Medicinski fakultet promovirati u ozbiljnog izdavača stručne medicinske literature.

To jednostavno mora raditi svaka visokoobrazovna institucija koja drži do sebe. Medicinski fakultet je, dok sam bio njegovim dekanom, izdavao petnaestak naslova godišnje i to bez zasebne izdavačke službe. Kao dekan sveučilišnog Odjela za zdravstvene studije tom sam poslu pristupio drukčije: formirat ćemo vlastitu biblioteku, a knjige za svaku struku razlikovat će se po bojama odnosno nijansama. Uzor mi je sveučilište McGill u Montrealu koje ima izvanrednu literaturu. Riječ je o biomedicinskom sveučilištu na kojem studira oko deset tisuća studenata, a njegovu literaturu čita cijeli svijet.

Iz ovih vaših riječi dade se iščitati poruka kako bi na razini Sveučilišta u Splitu trebalo nešto slično napraviti, konkretno mislim na pokretanje izdavačke djelatnosti?

Stipan Janković

Da, apsolutno. Na našem sveučilištu trebalo bi osnovati Odsjek ili Odjel za izdavaštvo koji bi bio potpora njegovim sastavnicama da ubrzaju, ujednače i podignu kvalitetu studiranja. Studentima treba osigurati kvalitetno i jeftino štivo uravnoteženo - a to je iznimno važno - po ECTS bodovima. Po ovom modelu možemo dati jednu knjigu po studentu na adresu, a koštala bi između 80 i 120 kuna. Honorar koji bi bio simboličan, isplaćivao bi se nastavnicima jednokratno. Sva ostala zarada koja bi se ostvarila dok bi se knjiga raubovala išla bi Sveučilištu i bila bi namijenjena isključivo poticanju izdavaštva. Nesporo je da studentima treba dati najmoderniju literaturu, a autorima osigurati poticaj za brži i lakši rad. Naravno da za ovo mora postojati interes šire javnosti i da instituciju kao takvu treba u cjelini prezentirati. Najvažnije je Sveučilište afirmirati kao renomiranog izdavača. Pri tome recenzija naslova nikad ne smije biti samo s našeg sveučilišta, već od drugih,

kako iz Hrvatske tako i iz inozemstva.

Što predlažete da se napravi na Sveučilištu kako bi se ovi ciljevi postigli?

Ponajprije treba ozbiljno sjesti i dogovoriti s članicima Sveučilišta da se inicira osnivanje Odsjeka ili Odjela za izdavaštvo, uključujući čak i prodaju. To nikoga ne ograničava niti prisiljava ni na što, nego omogućava ostvarenje temeljnih zadaća Sveučilišta. Moglo bi se, primjerice, formirati jedno savjetodavno tijelo poput Odbora za izdavaštvo u kojem bi sjedili znanstvenici s najviše iskustva i prakse. Svoj posao obavljali bi volonterski, a članove tog Odbora imenovao bi Senat Sveučilišta na prijedlog rektora. To bi nedvojbeno pridonijelo povećanju kvalitete njegova rada i djelovanja.

Jeste li s nekim već razgovarali o ovoj ideji?

Moram naglasiti kako sam u nekoliko navrata razgovarao s rektorom Sveučilišta prof. dr. sc. Ivanom Pavićem koji ovo apsolutno podržava. I on zastupa mišljenje kako nam je na Sveučilištu prijeko potrebno izdavaštvo. Ja imam vrlo konkretne i precizno razrađene prijedloge: Odjel za izdavaštvo izdavao bi sve vrste publikacija; stručne knjige i udžbenike izdavao bi samostalno dok bi znanstveno-nastavne bile pod izdavaštvom Sveučilišta u Splitu (Publisher: University of Split). Knjige bi bile posebnog formata (SRAS, 160 x 225 mm), istog za sve studijske programe, prilagođene za prihvatljivi format udžbenika.

Bile bi kolor-kodirane, tj. svaki studij (profesija) imao bi svoju boju kako na preddiplomskoj tako i na diplomskoj razini. Prijelom i izgled korica bio bi unificiran unutar pojedine profesije (uz dio naslovnice koji je ostavljen autoru za dizajn). Na poledini knjige kratkim tekstom opisao bi se sadržaj knjige. Knjige bi cijenom i dostupnošću bile prilagođene studentima i tiskale bi se po narudžbi preko sustava WEB knjižare. Sveučilište u Splitu bilo bi izdavač i sudjelovalo bi samo u plaćanjima troškova lektura i recenzenata. Ovim bi se postigli i ciljevi: imali bismo jeftina originalna izdanja koja bi studentima bila jeftinija od fotokopiranja originalnih izdanja te dobru prilagođenost težine tekstova pridijeljenim ECTS bodovima.

Bogata izdavačka aktivnost

Prof. dr. sc. Stipan Janković od 1998. godine do danas objavio je u svojstvu autora/suautora odnosno urednika/suurednika dvadeset pet knjiga i monografija od kojih izdajamo neke:

- Klinička neuroradiologija kralježnice i kralježničke moždine (Stipan Janković, Nada Bešenski)
- Klinička neuroradiologija mozga (Nada Bešenski, Stipan Janković, Ante Buča)
- Dentalna radiografija i radiologija (Stipan Janković, Damir Miletić i suradnici)
- Mamografski probir raka dojke: organizacija, rani rezultati i kontrola kvalitete (poslijediplomski tečaj prve kategorije stalnog medicinskog usavršavanja (Stipan Janković)
- Odabrana poglavlja intervencijske radiologije (Josip Mašković, Stipan Janković i suradnici)
- Medicinski fakultet 1997. – 2007. monografija povodom desete obljetnice samostalnosti (Stipan Janković, Mladen Boban)
- Poslijediplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja prve kategorije: Liječnička pogreška – medicinski i pravni aspekti (Stipan Janković, Jozo Čizmić)
- Radiologija (Andrija Hebrang i Ratimira Klarić Čustović, ostali autori Stipan Janković)
- Suvremeni pristup medicinskoj dijagnostici u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, tečaj stalnog medicinskog usavršavanja liječnika, priručnik (urednici Elizabeta Topić, Stipan Janković)
- Seminar iz kliničke radiologije (Stipan Janković i suradnici)
- Medicinskobiokemijska dijagnostika u kliničkoj praksi (Elizabeta Topić, Dragan Primorac, Stipan Janković)
- Mamografija i ultrazvuk dojke, Stipan Janković
- Uputstva liječnicima pri upućivanju bolesnika na specijalističku dijagnostiku i specijalističko-konzilijarne preglede u KBC Split (Stipan Janković, Stjepan Miše, Ana Jakšić)
- Fizikalne osnove i klinički aspekti medicinske dijagnostike (Stipan Janković, Davor Eterović)
- Radiologija (Andrija Hebrang i Marijan Lovrenčić, ostali autori Stipan Janković)
- Hitna stanja u gastroenterologiji (Stjepan Miše i Izet Hozo, ostali autori Stipan Janković)

popularizacija znanosti

Festival znanosti u Sinju: kritički i o društvenim temama

RAZGOVARAO:
MATE TERZE

Od 3. do 7. studenog održan je četvrti Festival znanosti Sinj. Zbog gospodarske krize i nedavnog ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, odnos znanosti i gospodarstva nametnuo se kao ključna i aktualna tema. Dok se na tribinama i okruglim stolovima raspravljalo o trenutnim problemima i planovima za budućnost, tijekom jutra znanstvenici su posjećivali osnovne i srednje škole te održavali predavanja, mladi znanstvenici održavali su radionice u vrtićima, a "Fizika Ekspres", udruga studenata fizike iz Zagreba, djeci je prezentirala zanimljive pokuse iz fizike, što je za njih bio jedinstven doživljaj koji rijetko imaju prilike vidjeti. Astro tim je organizirao promatranje noćnog neba teleskopima kad god su to vremenski uvjeti dopustili. Uspješan i posjećen Festival bio je prilika za razgovor s organizatoricom, studenticom Marijom Mađor-Božinović.

Iako ste danas organizatorica, i sami ste "dijete" Festivala znanosti?

– Tako je – kad je održan prvi festival, ja sam još bila maturantica Opće gimnazije u Sinju. Jako su me se dojmila popularnoznanstvena predavanja, i iako je odluka o izboru studija pala već prije, slušajući znanstvenike i stječući dojam što rad u znanosti zapravo jest, postalo mi je jasno da će upravo znanost biti moj životni poziv. Danas sam studentica četvrte godine istraživačke fizike na PMF-u u Zagrebu. Sljedeće godine pozvana sam kao predavačica na Regionalni festival znanosti u Splitu, gdje sam s organizatorom i začetnikom sinjskog festivala Matom Jagunjićem razgovarala o idejama i planovima za buduće festivale. Aktivno sam se uključila u organizaciju i već sam drugu godinu u glavnom organizacijskom odboru. Organizacijom festivala stekla sam mnoga zanimljiva iskustva i brojne prijatelje, i drago mi je reći da u čitavoj Hrvatskoj, pa i šire, postoji čitava mreža pametnih mladih ljudi punih ideja koji aktivno radena popularizaciji znanosti. Biti dio toga zaista je poseban osjećaj.

Koja biste predavanja posebno izdvojili?

– Teško mi je izdvojiti pojedince, jer su sva predavanja bila kvalitetna, zanimljiva i pronašla su svoju publiku. Istaknula bih ipak predavanje studenta Hrvoja Vučemila "Kuća koja sve potrebe za energijom pokriva obnovljivim izvorima". Riječ je o vrlo zanimljivom i ekološki osviještenom

Znanost je, uz umjetnost i filozofiju, najuzvišenija i najfascinantnija tvorevina proizišla iz razvoja civilizacije, znanost treba ljude, i dužnost je onih koji se njome bave da je približe ljudima i dočaraju svu strast i zadovoljstvo koje ona donosi

Marija Mađor-Božinović

projektu koji će, nadam se, u budućnosti biti realiziran. Posebno me se dojmilo predavanje prof. Franje Sokolića sa splitskog PMF-a pod nazivom "Čemu znanost i obrazovanje u ovom kanibalskom društvu?", i predavanje prof. Slobodana Vukičevića na kojem je iznio statistike o odnosu produktivnosti i ulozima u hrvatskoj znanosti. Tu bih dodala i predavanje dr. Tomislava Domazeta Loše o evolucijskom podrijetlu tumorskih bolesti i ono dr. Miroslava Radmana o mehanizmima evolucije. Budući da svaki Festival znanosti u Sinju obrađuje i neku aktualnu društvenu temu, ove godine održan je okrugli stol o zdravstvenom odgovoru, koji su sudionici nazvali "najtolerantnijom raspravom u Hrvatskoj" o toj temi.

“

Najvažniji aspekt Festivala jest isticanje znanosti kao ključne ljudske djelatnosti, prijeke potrebne za napredak i razvoj društva

Zadnjeg dana održana je tribina i kviz za srednjoškolce "Kamo nakon srednje škole?", gdje su studenti različitih smjerova pokušali dati odgovore na pitanja koja muče učenike pred velikom odlukom izbora studija i budućeg zanimanja.

Smatrate li da događaj poput Festivala znanosti treba progovarati o društvenim temama?

– Naravno, i s potpunim pravom. Znanstvena metoda zahtijeva kritičko mišljenje, koje moramo primjenjivati i kojem moramo težiti svakodnevno, a ne samo u teorijskoj fizici ili npr. kliničkim istraživanjima. Svaka tema može i mora biti obrađena s kritičkog aspekta. Ove je godine to bio još uvijek aktualan zdravstveni odgoj, oko kojega se stvorio nepotreban tabu. Vezano uz tu temu, ne mogu ne osvrnuti se na činjenicu da se danas u Republici Hrvatskoj, uz visoku stopu nezaposlenosti, manjak financija u školstvu, zdravstvu i znanosti, mora potrošiti 50 milijuna kuna na referendum kojim se nastoji ozakoniti mržnja i diskriminacija. Da se

Evolucija i robotika oduševili

Miroslav Radman održao je inspirativno predavanje o povezanosti evolucije, gospodarstva i svakodnevnog života. Govoreći o evoluciji, akademik je dao primjer kako čovjek, dok sjedi na livadi i divi se ljepoti leptira, često nije svjestan da je leptir morao napraviti tisuću pogrešaka u svojoj evoluciji da bi danas bio savršen kakav jest – iza savršenstva zapravo stoji mnoštvo pogrešaka koje su dovele do tog savršenstva, koje često zna voditi iluziji o postojanju nekog višeg bića koje dizajnira sve oko nas. Kako u evoluciji, tako i u životu, ljudi gledaju samo konačan proizvod – uspjeh – ali zaboravljaju da iza njega stoji more pogrešaka kojima također treba odati priznanje kao dijelu puta do uspjeha, kao dijelu jednog prirodnog procesa. Veliki je interes izazvalo i predavanje Bojana Jerbića, redovitog profesora s FER-a, koji se bavi robotikom. Sinjanima je približio najnovije dosege moderne robotike, te istaknuo kako se danas razvijenost jedne zemlje može mjeriti i po korištenju robota u industriji, a po tom je kriteriju Hrvatska pri samome dnu. Dotaknuo se i filozofskih problema u robotici – problemom budućeg odnosa čovječanstva prema razvijenoj umjetnoj inteligenciji, te povezanim etičkim problemom posjedovanja robota kao (tvorničkih) robova u budućem društvu.

(M.J.)

Tri ministra i dva rektora

– Otvorenju Festivala nazočili su aktualni ministar znanosti obrazovanja i sporta gospodin Željko Jovanović te bivši ministri Radovan Fuchs i Gvozden Flego, na što smo osobito ponosni jer je rijetkost da se tri ministra sastanu i raspravljaju o aktualnim problemima. Nakon otvorenja uslijedio je okrugli stol: Obrazovanje i znanost u Hrvatskoj- trenutno stanje i budući izazovi, na kojem su osim ministara sudjelovali i rektori splitskog i zagrebačkog sveučilišta.

nalazimo u društvu koje je informirano, u kojem vlada znanstveni duh i humanizam, to sigurno nikome ne bi palo na pamet. Mate Jagunjić i ja, kao organizatori, duboko smo razočarani i posramljeni što živimo u takvom društvu. Ipak, nadam se da će stvari postati bolje, da će prevladati tolerancija, optimizam i odgovorni, informirani govor, čime sami želimo pridonijeti upravo ovim Festivalom, jer bavljenje znanosti razvija humanistički duh koji podrazumijeva uvažavanje tuđih stavova.

Kakva je bila financijska podrška Grada Sinja?

– Na žalost, Grad nam je ove godine prepolovio financijska sredstva, no bez obzira na to, sve smo planove uspjeli realizirati. Svjesni smo teške financijske situacije i donekle razumijemo takvu odluku, no moramo razumjeti da je naš život znatno olakšan zahvaljujući znanosti. Sjetimo se samo medicine ili tehnologije. Sve je to stvoreno naporom, predanim radom pojedinaца koji su svoj život posvetili znanosti. Popularizacija znanosti najbolji je mogući залог njezina razvoja – ako je ne populariziramo, tko će se njome baviti u

budućnosti? Ako se novac može izdvajati za sportske dvorane, karnevale i slično, trebalo bi to biti moguće i za ovakav festival.

Na kraju, što su za vas glavni ciljevi Festivala?

– Organiziranje zanimljivih događanja izvan ljetne sezone u Sinju, promocija grada, zabava i druženje sa studentima i znanstvenicima svaki su za sebe važni i vrijedni ciljevi, no najvažniji aspekt Festivala jest isticanje znanosti kao ključne ljudske djelatnosti, prijeke potrebne za napredak i razvoj društva. Osvrnimo se samo stotinjak godina unatrag – znanost je potpuno izmijenila način našeg života, no to često zaboravljamo. Ako preko predavanja, tribina, radionica i ostalih događanja uspijemo dočarati jednoj mladoj osobi što znanost jest, koliko je važna, uzbudljiva, zanimljiva i izazovna, i ta osoba razmotri mogućnost da postane dio tog svijeta, Festival je ispunio svoju svrhu. Znanost je, uz umjetnost i filozofiju, najuzvišenija i najfascinantnija tvorevina proizišla iz razvoja civilizacije, znanost treba ljude, i dužnost je onih koji se njome bave da je približe ljudima i dočaraju svu strast i zadovoljstvo koje ona donosi.

Studentice zlatne na državnom prvenstvu u tenisu i stolnom tenisu

PRILEDILA:
JELENA MATEŠIĆ

Nakon dva dana odličnog tenisa tijekom natjecanja UniSportHR Tenis, dobili smo prvake države koji će predstavljati svoja visoka učilišta i Hrvatsku na 2. europskim sveučilišnim igrama u Rotterdamu sljedeće godine. U muškoj konkurenciji to su studenti Sveučilišta u Zagrebu dok su u ženskoj konkurenciji prvakinja studentice sa Sveučilišta u Splitu.

Nadana najbolja stolotenisatičica

Matea Ćurić i Leona Štrbac su prave teniske junakinje, koje su i zadnji atom snage uložile i zaslužio kupile kartu za Europske sveučilišne igre sljedeće ljeto.

Oslabljene neigranjem najbolje igratičice zbog ozljede, uz maksimalno zalaganje i veliku želju su na domaćem terenu pobijedile favorizirano Sveučilište iz Zagreba, što nije bilo lako, jer uz nedolazak i ozljedu Antonele Šušak je trebalo pobijediti cijelu hordu odličnih tenisačica.

Tenisači u sastavu Toni

Nakon dugih sedam godina, tenisačice Splitskog sveučilišta opet su prvakinja Hrvatske

Studenti s lijeva na desno: Louis Štimac, Toni Dujmenović, Ivan Šustić, Domagoj Olujić, Davor Jakulj, Vanja Lopušinsky
Studentice s lijeva na desno: Matea Ćurić, Leona Štrbac, Ana Mandac, Nadana Gavranic

Dujmenović, Louis Štimac i Domagoj Olujić su nažalost izgubili u meču za 3. mjesto i samim tim ostali bez medalje te se morali zadovoljiti onom 'drvenom'. Više sreće i znanja su zato imali stolnotenisači, koji su osvojili brončanu medalju na svom prvom nastupu za Sveučilište iz Splita.

Davor Jakulj, Vanja Lopušinsky i Ivan Šustić su se borili i zaslužili medalju, premda ostaje žal za boljim rezultatom, možda je osvojeno treće mjesto trenutno i realno, ali u godinama što slijede, uz njihovo sportsko sazrijevanje očekujemo i još bolje rezultate. Za našu malu ekspediciju je, čini se, dan žena došao još jednom ove godine.

Nadana Gavranic je još jedna zlatna Splitska, koja je iznenadila i oduševila sve koji je ne poznaju od njezinih ranijih stolnoteniskih igara, a stari znalci su se samo složili da je jednostavno bila najbolja.

S glatkih 3:0 u svim mečevima se lagano prošetala do finala, dok se tamo malo namučila i s 3:2 pobijedila zagrebačku kolegicu Anu Švarc. Sretno Nadani i na Europskim igrama!

U organizaciji Studentskog zbora Sveučilišta u Dubrovniku, 19. listopada održana je 14. međunarodna sveučilišna veslačka regata „Semper primus“ na kojoj je nastupilo osam osmeraca u muškoj, te šest u ženskoj konkurenciji.

Nakon prošlogodišnjeg srebra, posada Sveučilišta u Splitu ove godine osvojila je brončano odličje iza prvoplasirane posade Sveučilišta u Zagrebu i drugoplasirane posade Univerze u Ljubljani.

Regata se održavala na stazi dugoj 1000 m u staroj Gruškoj luci između Kanatfiga i Velikog mula. U uzbuđujućoj finalnoj utrci, ekipa Sveučilišta u Zagrebu (inače ovogodišnji Europski sveučilišni prvaci u veslanju) odmah nakon starta zauzela je prvo mjesto dok se borba za drugo mjesto odvijala između posade Sveučilišta u Splitu i posade Univerze u Ljubljani sve do 500 m prije cilja kada se posada Univerze u Ljubljani odvojila od ekipe našeg Sveučilišta i do kraja odveslala na drugom mjestu.

FESB dominirao na Jarunu

U ženskoj konkurenciji zlato je pripalo posadi Sveučilišta u Zagrebu, srebro Sveučilištu u Rijeci, a bronca posadi Wrocław University iz Poljske.

U tradicionalnoj utrci profesora, ekipa Sveučilišta u Splitu (veslali su Željko Domazet, Sven Gotovac, Marin Despalatović i Ivan Granić) uvjerljivo je pobijedila svoje kolege sa Sveučilišta u Dubrovniku. Za stu-

Veslački uspjesi Splitskana

dentsku ekipu Sveučilišta u Splitu su veslali: Silvio Šupić, Josip Maretić, Luka Tudor, Luka Bitunjac, Duje Dumanić, Stipe Palinić, Ante Ančić, Zvonimir Batinić, te kormilarica Rebeka Babić.

26. listopada održani su 21. veslački susreti osmeraca studenata strojarstva i brodogradnje na Jarunu u Zagrebu koji su protekli u dominaciji Splitskana.

Na Jarunu se veslalo po prekrasnom vremenu s umjerenim bočnim vjetrom na stazi u konkurenciji studenata, studentica, profesora, asistentica te miješa-

nim posadama djelatnika. Nastupili smo s tri posade: u konkurenciji studenata u osmercu, te „profesora“ i „asistentica“ u četvercu. Profesori (Domazet Željko, Despalatović Marin, Perković Toni, Parčina Tomislav i Granić Ivan) i asistentice (Vicković Linda, Sartori Lada, Kuzmanić-Skelin Ana, Škiljo Maja i Bovan Spomenka) pobijedili su s velikom prednosti ispred svojih kolega i kolegica iz Zagreba, Dubrovnika, Osijeka i Slavenskog Broda, a što je najvažnije, sa zavidnom veslačkom tehnikom. J.M.

Perković Toni, Parčina Tomislav, Domazet Željko i Despalatović Marin, (četverac FESB-a), u donjem redu veslači Sveučilišta u Dubrovniku (srebro)

Bovan Spomenka, Škiljo Maja, Kuzmanić-Skelin Ana sa sinom, Sartori Lada i Vicković Linda

Kako je nekad izgledao

studentski život Splita?

Prije 50 godina, osnivanjem Kulturno-umjetničkog društva Student, začeti su temelji studentskog kulturnog života u Splitu, što je prošlog mjeseca svečano obilježeno na okupljanju članova u Sveučilišnoj knjižnici na Kampusu. Jubilej je bio prilika za prisjećanje na prošlost splitskog studentskog kulturnog života, o čemu je svjedočila i izložba postavljena u prostorima knjižnice. Isječci iz novina, fotografije i plakati pokazuju bogatu povijest kulturno-umjetničkog društva. Studenti glazbenici – popularni oktet, zatim 'Tekila', koja će postati legendarni 'Batali', i drugi – svirali su tih godina na koncertima, plesnjacima. KUD Student bio je organizator i svih brucosijada, a vrlo su aktivne bile i likovna, recitatorska i zabavna sekcija. To je bilo i doba kazališta – igrali su dramske predstave, komedije i satire, izvodeći djela poznatih autora, a dramska sekcija KUD-a Student tih je godina nastupala po cijeloj Dalmaciji, ali i Bosni i Hercegovini.

Kulturno-umjetničko društvo "STUDENT" - Split

VLADA BULATOVIĆ-VIB SATIRIČNI KOLAŽ

BUDILNIK

režija: Ivica Vidović